

Eredményes árvízvédelem Maros megyében

Felelőtlen erdőirtás és szemét

A Nyárad szabályozása

Fotó: Nagy Tibor/archív

Az esőzés és hirtelen hóolvadás miatt a hónap közepén az ország tizenöt megyéjében több mint hetven településen okoztak károkat az áradások, az elkövetkező hetekben is országos beavatkozásokra számítanak a vízügyi szakemberek és a vészhelyzeti felügyelőségek. Cristian Bratanovici igazgató szerint a megyében elvégzett szabályozási munkálatoknak köszönhetően egyelőre nincs árvízveszély.

Szer Pálosy Piroska

Amint a Maros Vízügyi Hatóság vezetője hangsúlyozta, az eltelt időszakban Maros megyében nem volt olyan jellegű árvízveszély, mint a szomszédos megyékben vagy ország-szerte, többnyire mezőgazdasági területeket árasztott el a víz. Ez mindenekelőtt az óvintézkedéseknek és azoknak a beruházásoknak tulajdonítható, amelyek legtöbbször a helyi közösségek ellenállásába ütköztek. Példaként a Nyárad szabályozását említette, amely a Natura 2000 természetvédelmi övezetté nyilvánított árterületen végzett munkálatok során váltott ki

heves tiltakozásokat. A Nagy-Küküllő mentén, Hargita és Maros megye határán, Héjjasfalva körzetében a 13C jelzésű országúton kellett lezárni a forgalmat, mert a domboldalokról lezúduló vízmennyiséget a folyó nem bírta elnyelni, a Küküllő-híd lábánál pedig a fennakadt hordalék akadályozta a víz haladását, amely elárasztotta az árterületet és az országút egy szakaszát. A héjjasfalvi ideiglenes vízgyűjtő ötmillió köbméter víz befogadását tette lehetővé. A szakember szerint az árvizek megelőzése

(Folytatás a 4. oldalon)

MA

Olvasóink figyelmébe!

Hirdetési irodánk ma 8–16, pénteken 8–14, április 3-án, kedden pedig 8–16 óra között várja ügyfeleit. Lapunk pénteken és szombaton, majd április 4-én, szerdán jelenik meg. Áldott húsvéti ünnepeket kívánunk minden kedves olvasónknak!

A nyereség megtízszereződését remélik

A Maros Megyei Ipari Parkban jelenleg tizenegy cég működik, s több mint 2000 alkalmazottat foglalkoztatnak. A befektetett összeg több mint 60 millió euró. Az igazgató elmondta, hogy kilátásban van újabb befektetés is, azonban erről csak akkor beszélhetnek, amikor a konkrét döntés és a szerződések megszületnek.

2.

Varsó Patriot-rakéta-ütegeket vásárol

A szerződés értelmében Lengyelország 2022-2024-ben megkapja a ballisztikus rakéták és robotrepülőgépek megsemmisítésére alkalmas Patriot-rendszer első két ütegét.

3.

DORA OPTICS

20% KEDVEZTMÉNY * a ZEISS lencsére.

MAROSVÁSÁRHELY
Máráspesti tér, 21 szám • Tel.: 0733-553.976
1918 Dec.1sugárút, 126 szám • Tel: 0265 250 475 • 0755 088 379

SZÁSZREGÉN
Szabadság sugárút 12/2 szám • Tel: 0265-512.095 • 0733-553.971
Cardinal Alexandru Todea utca 25/A szám • Tel: 0728-908.856

NYÁRÁDSZEREDA
Tűzoltó utca, 1 szám • Tel: 0265-576 514 • 0733-553.973

* RÉSZLETEK AZ OPTIKÁKBAN

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- ▶ kontaktlencse-felírás és rendelés
- ▶ ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- ▶ mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- ▶ a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupillatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- ▶ kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- ▶ korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plastik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- ▶ szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- ▶ új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- ▶ terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282
- ▲ A Danubius Hotelben. Tel. 0742-100-323

Artnális

Csakis a betegért

Antalfi Imola

Mi a beteg érdeke végső soron? Hogy drágábban vehesse meg gyógyszerét, vagy olcsón ne juthasson hozzá? Mind a gyógyszerforgalmazók, mind az egészségügyi tárca a beteg érdekeire hivatkozva hoznak meg döntéseket, nyilatkoznak, indokolnak. Ebben a helyzetben nagy körültekintést igényel a gyógyszerárak módosítása.

A kormány az a szándéka, hogy az uniós tagállamok között Romániában legyenek a legolcsóbbak a gyógyszerek, dicséretes, de nem mindegy, hogyan alakítják át úgy a rendszert, hogy közben kivédjék az árcsökkenés drámai következményeit.

Miután már egyszer-kétszer belefutottak a csapdába (2015-ös gyógyszerkrízis, tavalyi intézkedések), idén ismét hasonló jelenségre számíthatunk – figyelmeztetik a kormányt a gyógyszergyártók, gyógyszerészek szakmai egyesületei. Csak 2015-ben mintegy 700, azóta még több mint ezer orvosát tűnt el a patikákból. Köztük szívbetegségek, magas vérnyomás betegség, pszichés betegségek kezeléséhez elengedhetetlen, életminőséget javító gyógyszerek.

(Folytatás a 3. oldalon)

MÁRCIUS

29., csütörtök

A Nap kel
7 óra 8 perckor,
lenyugszik
19 óra 46 perckor.
Az év 88. napja,
hátravan 277 nap.

Isten éltesse!

Ma AUGUSZTA, holnap ZALÁN napja. ZALÁN: török eredetű, régi magyar személynév. Anonymus szerint a honfoglalás kori bolgárok fejedelmét hívták így.

IDŐJÁRÁS

Változó égbolt, eső várható

Hőmérséklet:
max. 14°C
min. 6°C

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2018. március 28.

1 EUR	4,6557
1 USD	3,7576
100 HUF	1,4888
1 g ARANY	161,8947

Megyei hírek

Húsvéti körmenet

A marosvásárhelyi Keresztelő Szent János-plébánián nagyszombaton este 9 órakor kezdődő vigília húsvéti körmenettel fejeződik be a főtéren. A körmenetre minden hívőt és érdeklődőt szeretettel várnak.

Kezdődik a vakáció

Az iskolák, óvodák magyar tagozatán a diákok nagypén- teken már nem mennek iskolába. A vegyes tannyelvű tan- intézetek egyénileg döntenek el, hogy élnek-e a szabadnap lehetőségével – tájékoztatott Illés Ildikó megyei főtanfel- ügyelő-helyettes. A tavaszi vakáció április 10-éig, az orto- dox húsvét harmadnapjáig tart, a tanítás 11-én kezdődik.

Kémikus diákok sikere

Múlt pénteken Székelykeresztúron zajlott a Hevesy György Kárpát-medencei kémiaverseny országos döntője az Erdélyi Magyar Tudományos Társaság és a székelykereszt- úri Berde Mózes Unitárius Gimnázium szervezésében. A díjazottak között két nyolcadik osztályos Maros megyei diák is van: Kis Anita, a Bolyai Farkas Elméleti Líceum tanulója harmadik díjat kapott, Nagy Botond, a Dr. Bernády György Általános Iskola diákja dicséretben részesült.

Emlékezés ifj. Koszorus Kálmánra

Ma 20 órától a Maros Művészegyüttes kövesdombi szék- házában a tavaly fiatalon elhunyt ifj. Koszorus Kálmánra emlékeznek. A rendezvényre várják mindazokat, akik is- merték, együtt zenéltek, táncoltak a sokoldalú művésszel. Az est első fele róla szól, majd a második felét neki ajánlják zenész, táncos barátai. Április 7-8-án a Hagymányok Háza szervezésében a Kultúrpalotában lesz A magyar cim- balom, ifj. Koszorus Kálmán emlékére szervezett cim- balom-mesterkurzus és koncert. Mindkét rendezvényre ingyenes a belépés.

Jótekonysági előadás Emilért

A Neumarkt Events Egyesület és a romániai zenészek kre- atív előadóművészeti egyesülete szervezésében jótekonysá- gi koncertet tartanak ma 19 órakor a marosvásárhelyi vár Mészárosok bástyájában levő 74 Színházban Never let me go (Soha ne engedj el) címmel. Az előadáson újra- értelmezett dzsessz-sztenderdek hangzanak el Teodora Spinu (ének), Csikos Dániel (zongora), Ciprian Parghel (nagybőgő) tolmácsolásában. A felnőttjegy 25 lejbe, az egyetemista- és nyugdíjasjegy 15 lejbe kerül, a diákjegy 10 lej. Jegyek a helyszínen kaphatók, de előzetes foglalás szükséges a 0799-881-210-es telefonszámon, illetve a teatro@gmail.com e-mail-címen. Az előadás bevételét a rák egy ritka formájával diagnosztizált fiatal dobos, Emil Baier számlájára utalják.

Előadás Jézusról

Március 31-én, szombaton Jehova tanúi minden imádati helyén és számos bérelt helyiségben, több mint 240 or- szágból és területen, beleértve Marosvásárhelyt is, milliók gyűlnek össze, hogy megemlékezzenek Jézus Krisztus haláláról. Sor kerül egy, a Biblián alapuló előadásra, amely kiemeli, milyen áldásokban részesülhet minden ember Jézus Krisztus áldozati halálának köszönhetően. A meg- emlékezésre Marosvásárhelyen a Dózsa György utca 231. szám alatti Imperial Inn (volt President) hotel Royal konfe- renciatermében kerül sor 19.30-tól. A belépés ingyenes, pénzgyűjtés nem lesz.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

Tizenegy cég az ipari parkban

A nyereség megtízszereződését remélik

Fotó: Nagy Tibor (archív)

A Maros Megyei Tanács mai ülésén a tizennyolc napirendi pont között szerepel az ipari park idei költségvetésének jóváhagyása. A tanács honlapjára feltöltött határozattervezet mellékletéből kitűnik, hogy a bevételi tétel 1.812.000 lej, míg a kiadások összege 1.799.000 lej. Ennek ismeretében az ipari park költségvetéséről Nagy István igazgatót kérdeztük.

– Bizunk abban, hogy a megyei tanács soros ülésén elfogadják a határozattervezetet. A költségvetésbe szigorúan csak azokat a tételeket foglaltuk bele, amelyek biztosak. Nem haza- dírozhatunk. 2013-ban megtörtént ugyanis, hogy tárgyaltunk egy céggel, amely azt ígérte, hogy megtelepszik, beruház, s aztán mégsem tette, mi pedig veszteséggel zártuk az évet. Azt

szerepnénk, hogy érje a széle a hosszát, még akkor is, ha a legpesszimistább költségvetést állítjuk össze – fogalmazott az igazgató.

A Maros Megyei Ipari Parkban jelenleg tizenegy cég működik, s több mint 2000 alkalmazottat foglalkoztatnak. A befektetett összeg több mint 60 millió euró. Az igazgató elmondta, hogy kilátásban van újabb befektetés is, azonban erről csak akkor beszélhetnek, amikor a konkrét döntés és a szerződések megszületnek. Tehát vannak olyan cégek, amelyek az ipari parkban megtelepednének, de olyanok is, amelyek terjeszkednének.

– A marosvásárhelyiekben mindig ott a kérdőjel, hogy miért van az, hogy a környékbeli megyékben pezsgőbb a gazdasági élet, itt viszont stagnálás állt be, nem érzékelhető fellendülés.

– Ez nem a helyi közigazgatásnak róható fel, hiszen a gazdasági fejlődést nem lehet egy kaptafára húzni. Itt inkább a helyi érdekeltségű cégek ruház- tak be, nekik megfelelőbb ez a környezet. A környező megyékben pedig inkább külföldiek ruháztak be. Nekik ott volt megfelelőbb. Ebben nagy szerepe van az infrastruktúrának, a megközelíthetőségnek stb. Mi mindenképpen azon vagyunk, hogy foko- zottabb fejlődés következzen be nálunk is, de a dolgok mélyére kell nézni – fogalmazott Nagy István.

– Az ipari park idei kiadási tétele 1,79 millió lej, a várható profit 13 ezer lej.

– Reményeink szerint ez nőni fog, s év végére még egy nullát tehetünk az összeg végére – mondta az igazgató. (mezey)

Márciusi sorsolás

Szerdán sor került a Bernády Házban a Népújság által felajánlott havi nyeremények kisorsolására, amelyen 49 hű- séges olvasónk vett részt.

A Hűségese előfizető nyereményjátékra Marosvásárhely- ről 338 levél érkezett, vidékről 87. A két vidéki nyertes: Tar Gizella (Erdőszentgyörgy, Vadász u. 3.) és Dósa Mária (Hármasfalu 315. sz.).

Marosvásárhelyi nyerteseink: *Májai Ella* – aki a hely-

színen vette át nyereményét – (Enescu u. 4/9. sz.), *Makkai Attila* (Sävinești 16. sz.), *Személy Béla* (Avram Iancu u. 45/12. sz.) és *Kádár Piroška* (Bradului u. 17/6. sz.).

A 100 lej értékű Hűségstombola díj boldog nyertese Já- nosi István kövesdombi előfizetőnk.

A nyeremények átvehető munkanapokon 8-14 óra kö- zött a szerkesztőségben, az 57-es irodában, telefon: 0742- 828-647.

Fotó: Nagy Tibor

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Izsai Anna, Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 8-16 óra, péntek: 8-15 óra, szombat zárva, vasárnap: 10.30-14.30 óra között.

642357800052

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Törvénnyel szabályoznák az élettársi kapcsolatot

Az élettársi kapcsolatot szabályozó törvénytervezetet nyújtott be szerdán Oana Bizgan független parlamenti képviselő.

A javaslat értelmében a polgármesteri hivataloknál lehetne bejegyezteni az élettársi kapcsolatot, és az eljárás nem igényelne plusz költséget azok számára, akik hivatalossá óhajtják tenni párkapcsolatukat.

Az Agerpres hírügynökséghez eljuttatott indoklásban az áll, hogy a Románia

alkotmányából és a nemzetközi jogszabályokból következő polgári törvények alapján a közös megegyezéssel együtt élő pároknak jogot kell biztosítani a közös anyagiak védelmére, egymás képviselőjére (amennyiben az egyik fél elveszítené döntőképeségét), öröklésre egyik fél halála esetén stb.

Az indoklás szerint nemcsak külföldön, hanem Romániában is egyre többen választják az együttélést házasságkötés nélkül, és ezt már nem lehet figyelmen

kívül hagyni, hanem törvényben kell szabályozni. A 2011-es adatok szerint mintegy 800.000 személy él élettársi kapcsolatban, de jelenleg a számuk valószínűleg ennél is nagyobb – érvel a tervezet mellett a független képviselő.

Oana Bizgan szerint diszkriminálja a házasság nélküli élettársi kapcsolatban lévő nőket és férfiakat az a tény, hogy bizonyos jogokat még mindig a házasság intézményéhez köt a törvény. (Agerpres)

Varsó Patriot-rakétaütegeket vásárol

Aláírták szerdán Varsóban az első amerikai Patriot-rakétaütegek beszerzéséről szóló szerződést: a 4,750 milliárd dollár értékű, 2022-24-ben megvalósuló, két ütegre szóló ügylet a lengyel rakétavédelmi rendszer kiépítésének első fázisa.

A szerződést lengyel részről Mariusz Blaszczak nemzetvédelmi miniszter írta alá, Andrzej Duda lengyel államfő, Mateusz Morawiecki kormányfő és Paul W. Johnson, az Egyesült Államok varsói nagykövete jelenlétében.

A szerződés értelmében Lengyelország 2022-2024-ben megkapja a ballisztikus rakéták és robotrepülőgépek megsemmisítésére alkalmas Patriot-rendszer első két üteget. Paul W. Johnson megerősítette: áprilistól tárgyalnak a program második fázisáról, melynek keretében Varsó az új rakétákon kívül 360 fokos radarlefedettséget biztosító berendezéshez jut.

Mint Blaszczak elmondta, a szerződés értéke 4,750 milliárd dollár, amely a legmagasabb érték a lengyel hadsereg beszerzéseinek történetében. Korábbi lengyel sajtóértesülések szerint Varsónak sikerült lealkudnia a szerződés összegét, minthogy a washingtoni külügyminisztérium tavaly novemberben 10,5 milliárd dollár értékű adásvételt hagyott jóvá.

Blaszczak fontosnak nevezte, hogy a Patriot-rendszerhez kapcsolódó, múlt héten kötött úgynevezett offset-megállapodások értelmében Lengyelország korszerű technológiákhoz is jut. Ezzel a Raytheon és a Lockheed Martin fegyvergyártókkal múlt héten kötött, mintegy 950 millió zloty (225 millió euró) értékű, tíz évre szóló megállapodásokra utalt, melyek alapján a beszerzendő rendszer egyes elemeit Lengyelországban fogják gyártani, illetve fejleszteni.

Blaszczak kiemelte továbbá: a beszerzés részét képezi az IBCS tűzvezetési

rendszer és radar is. Az amerikai nagykövet ezzel kapcsolatban elmondta: Lengyelország az első olyan partnere az Egyesült Államoknak, mely az amerikai hadsereggel párhuzamosan a Patriot-rendszernek az IBCS-szel felszerelt, legkorszerűbb változatával rendelkezik majd.

Azt, hogy a lengyel hadsereg a beszerzés révén kompatibilis lesz az amerikaiával, Blaszczak is hangsúlyozta, és azzal hozta ezt összefüggésbe, hogy Lengyelországban tavaly óta NATO-alkulatok, ezen belül amerikai egységek állomásoznak.

Mateusz Morawiecki kormányfő beszédében többek között rámutatott: Lengyelország biztonságának megerősítése egész Közép-Európa biztonságát erősíti.

Lengyelország 2015 áprilisában, az előző kormány idején az ukrán válság kapcsán döntött összesen nyolc Patriot-üteg beszerzéséről a Wisla (Visztula) légvédelmi program keretében. (MTI)

Egyelőre nem esett szó egy orosz–észak-koreai csúcsról

Egyelőre nem folynak tárgyalások egy Vlagyimir Putyin orosz elnök és Kim Dzsong Un észak-koreai vezető közötti találkozó lehetőségéről – közölte a Kreml szóvivője újságírókkal szerdán Moszkvában.

Dmitrij Peszkov szerint egy ilyen csúcstalálkozó nem szerepel Putyin napirendjén. Kim Dzsong Un vasárnaptól szerdáig látogatást tett Pekingben, ahol találkozott Hszi Csin-ping kínai államfővel, és megerősítette, hogy kész tárgyalni Donald Trump amerikai elnökkel is. Kim először látogatott külföldre

azt követően, hogy az apja 2011-ben bekövetkezett halálát követően átvette a hatalmat Észak-Koreában.

Az orosz külügyminisztérium közölte, hogy az észak-koreai vezető pekingi látogatását fontos lépésnek tartja a Koreai-félszigeten megnyilvánuló pozitív tendenciák megerősítésében. A tárca hangsúlyozta, hogy Moszkva továbbra is szorosban együttműködik kínai partnereivel abban, hogy „hozzájáruljon a szubrégió problémáinak kizárólag politikai és diplomáciai eszközökkel történő átfogó megoldását célzó erőfeszítésekhez”. (MTI)

Legkedvesebb olvasóm

Van neked egy kedves ismeretlen ismerősöd. A nevét is elárulhatnám, de ezzel nagy titkot fednék fel, azonkívül megsértenem személyiségét és az azzal járó természetellenes jogait. Így tehát nem szándékom sértegetni, elég sértést okozott neki az élet. Frustráltfálván született, Kisdepresszióban járt iskolába, az Impulzív-expulzív főiskola növendéke volt, pesszimista költőket olvas, csakis hibát lát abban, ami más közönséges ember számára éppenséggel hibátlannak tetszik. Kákán csomózza az értelmet, és érzelmei viharában elfelejt önmaga ellen esernyőt hordani.

Ezeket mesélte róla nekem a barátom, aki régről ismeri. Mondja, nagy hátizsákot cipel, amely tömve van öreg sérelmekkel, véltéssel és véletlenekkel, külön rekeszben viseli a kibabrálásokat és a kicseszéseket, másutt viseli az el nem csattant pofonokat és azokat, melyeket érdemtelenül kapott, van egy zsákja otthon a reggbe sűgásokkal és kirügásokkal, felültetésekkel tapétázva szobája osztálytársai gúnyos kacajával. Azt hallgatja öndühítésül.

Mondom a barátomnak, ne bosszantson, ne állítson róla ilyen szörnyű dolgokat, hiszen bizonyára nagyban közrejátszott élete alakulásában, hogy

frustráltfálvi felmenői voltak, és lelki- leg elnyomott utódokat szülhetett volna. Inkább fordítsa orvoshoz. A barátom a markába nevetett, és azt mondta, te könnyen beszélsz, de nem tudod, hogy ő a leghűségesebb olvasód. Nekem?! – csodálkoztam. Hiszen addig nem is hallottam róla, míg a barátom nem ecsetkezte a leányzó bus amannézisét.

Csütörtöki kimenő
– Sebestyén Mihály rovata –

Bezony, húzta el a száját. Mindent elolvasott tőled, mesélte nekem egyszer egy unalmas orvosi várószobában, ahol a dilidokira vártunk. Minden sorodat kijegyzeteli, preparálja, szeminarizálja, megkeresi a lélektani motívumaidat és a mögöttes tudattartalmakat, a tudatalattidban úszik, úgy lubickol az elmédben és lelkedben, mint más a Medve-tóban tojásfőzés közben.

Kíváncsivá tett. Legalább csinos? – kérdeztem tőle némi remény fejében. Ízlés dolga, erről nem nyilatkozom, hiszen te nő vagy, és túl a hetvenen, mit akarsz te egy olvasó intellektuális borzongásokkal teli, téged olvasó gyöngéd gyűlölködőtől?

Lehiggadtam. De azért feltettem neki a kérdést. Miért is mesélted el mindezt, barátom? Lehet, hogy egyáltalán nem is érdekel.

Azért, barátocskám, mert amikor csak teheti, tollat ragad, és lendületes betűkkel, gyöngyírással hatvan-hetven sűrű sorban feljelenet a hatóságoknál. Minden hatóságnál. Levelei tele vannak áskálódó stílusfordulatokkal, méregbe mártott jelzőkkel és ármánykodó igékkel. Beír az újságoknak, a szakmai szövetségeknek, a megyei és állami szerveknek, titkosrendőrségnek és erkölcstörőzetnek, közlekedési főhivatalnak, a folyamőrségnek, belső elválasztású mirigyeknek, feljelentett a lvovi rabbiképző szemmináriumnál, a székelly fakutyafaragóknál, diszkriminációellenes nádirigóknál. Legutóbb az ENSZ-hez fordult, mert azt tartja, hogy afgán tálib-milicicákkal cicázol hajnalig.

Most éjszakánként retteghetek, mikor tűnnek fel a kék sisakos katonák az ágyikóm mellett, és azzal az ürügygyel, hogy ágyneműm színe megegyezik Bin Laden magánlobogójának színeivel, a hágai nemzetközi bíróság elé állítanak.

Állítja, hogy fel vagyok szarvazva, pedig akárhogy tapogatom a fejemet, nézem magamat a tükörben, egy árva afgancsom sincsen.

Ország – világ

Kötelezővé válik az óvodai oktatás

Első kamaraként elfogadta szerdán a képviselőház azt a törvényjavaslatot, amelynek értelmében középcsoporttól kötelezővé tennék az óvodai oktatást. A tanügyi törvény 16-os cikkelyét módosító indítvány értelmében 13-ról 15 osztályosra módosul a kötelező oktatás időtartama, és legkésőbb 2020-tól nemcsak a líceumi, hanem az óvodai oktatás is kötelezővé válik. A képviselőház oktatási bizottságának elnöke szerint fokozatosan vezetnék be a módosítást: az óvodai nagycsoport 2020-tól, a középső csoport 2023-tól lenne kötelező. A tervezet 178 támogató, 25 ellenszavazattal és 55 tartózkodással fogadta el az alsóház. A törvényjavaslatról a szenátus szavaz döntő házként. (Agerpres)

Szerződés-kötés szakorvosokkal

Köteleznék a felsőház az egészségbiztosítókat, hogy szakorvosokkal is kössenek szerződést, amelynek értelmében azok betegszabadságot írhatnak ki, küldőpapírt adhatnak, és ingyenes vagy ártámogatott vényeket bocsáthatnak ki. A tervezet az RMDSZ képviselője, Vass Levente, illetve László Attila, a szövetség szenátora kezdeményezte. A benyújtók szerint a módosítás új járóbeteg-ellátó rendelők létesítését és a meglévők fenntartását is támogatja majd, mivel a betegek nem lesznek többé kénytelenek visszamenni a házi orvoshoz az egyszerű vényt átíratni támogatóra vagy újabb küldőpapírrért. A tervezet egyhangúlag fogadták el, a végső döntés a képviselőházé lesz. (Mediafax)

Adatklónozás

Tizenöt házkutatást tartottak a DIICOT ügyészei szerdán reggel Bukarestben és hét megyében (Ilfov, Vâlcea, Kolozs, Bihar, Konstanca, Giurgiu és Buzău) egy banki adatok klónozására szakosodott bűnszervezet ügyében. Ugyanakkor Olaszországban is 20 házkutatás zajlott. A házkutatásokat egy informatikai csalásra és pénzmosásra szakosodott bűnszervezet ügyében tartották, amit két olasz állampolgár alapított. A gyanú szerint a mintegy 50 tagból álló csoportosulás tagjai bankok és más pénzintézetek weboldalait klónozták, hogy megszerezzék a bankkártyák és az online banking fiókok hozzáférési adatait, ezekkel prepaid kártyával rendelkező kontókra utaltak pénzeket. A bűnszervezetnek csaknem 200 károsultja van, az okozott kár megközelíti az egymillió eurót. (Mediafax)

Ingyenesen utazhatnak vonattal az egyetemisták

Életkortól függetlenül ingyenesen utazhatnak vonattal az állami felsőoktatásban vagy akkreditált magánegyetemen tanuló egyetemisták, döntött szerdán a szenátus. Eddig a 26 évnél fiatalabb egyetemisták utazhattak ingyenesen a Román Vasúttársaság szerelvényein, ezután azonban életkortól függetlenül ingyenesen igénybe vehetik a vasút szolgáltatásait, amennyiben bizonyítják, hogy egyetemi hallgatók valamelyik akkreditált egyetem alapképzésén, mesterképzésén vagy doktori képzésén. (Agerpres)

Csakis a betegért

(Folytatás az 1. oldalról)

Hetek alatt kiürültek a készletek (például az igen olcsó és mással nem helyettesíthető Digoxin, de mondhatnánk az Epiraxot is 2017-ben), a betegek egy része arra kényyszerült, hogy külföldről szerezze be az országban hiánycikké vált orvosságokat. Az illetékesek – OEP, minisztérium – csak vonták a vállukat, egyesek meglepődtek az újságírói firtatáson, mások a „párhuzamos” exportot hibáztatták. Mintha ennek szabályozásához nem az ő kezükben lennének az eszközök.

2016-ban, az általános felháborodás nyomán, szakmai tárgyalássorozatot terveztek a gyógyszergyártókkal és -forgalmazókkal, a betegszervezetekkel. A megbeszélések a jelek szerint nem voltak eredményesek, hiszen idén a szaktárca hasonló lépésre készül. Eredetileg március végéig kellett volna a gyógyszerárcsökkentést végrehajtani, az intézkedés határidejét azonban szeptember 1-ig elhalasztották. Ha a – jelenleg a szaktárca honlapján közvitan levő – tervezet előírásait jóváhagyják, azaz a generikus, illetve az innovatív gyógyszerek árát azonos szintre módosítják, az új orvosságok ára mintegy 35 százalékkal csökken. A külföldi gyógyszergyártók romániai egyesülete szerint a 2017. évi 368-as rendelet jóváhagyása újabb 123 gyógyszer eltűnését eredményezi majd, ezek közül 24 esetben nincsen generikus helyettesítő.

Egy szaktanulmány szerint a 123 orvosság eltűnése a romániai piacról 2,61 millió páciens érintene, 800 ezret súlyosan, ugyanakkor 153 millió lejes bevételkiesést okozna az államkasszájának. A szaktárca mintha süket lenne – a betegek érdekében természetesen.

Felelőtlen erdőirtás és szemét

(Folytatás az 1. oldalról)

mellett csak utólagos beavatkozásokat, mentési munkákat végezhetnek az erdőirtásokkal egyre gyakoribbá váló, a domboldalról lezúduló áradások nyomán. A Maros felső folyásánál, Maroshévízen is gondok voltak, ahol a csatorna-rendszer nem bírta elnyelni a hegyoldaltól alázúduló vízmennyiséget. Amint a vízügyi hatóság vezetője elmondta, mivel a megyében nem volt harmadfokú riadó, más vízgyűjtő medencék elhárítási munkálataiban segédkeztek, például az Olt folyón Bod és Szecseleváros között. A vízgyűjtő mesterséges tavak betöltötték szerepüket, a bőzödi, valamint a zeteváraljai vízgyűjtőben összesen 10,3 millió köbméter vízmennyiséget tartottak vissza. A tavalyi mederszabályozási munkálatok a Luc-patakán, illetve Mikefalva övezetében, akárcsak a ludasi és radnóti munkálatok is eredményesnek bizonyultak. Amint a szakember hangsúlyozta, még vannak olyan települések, ahol árvízvédelmi munkálatok elvégzését tervezik. Ezek közül egyik a Dicsőszentmártonhoz tartozó Botorka-patak.

Megvalósíthatósági tanulmány a Botorka-patakra

Dicsőszentmártonban a borzasi lakóövezetet két évvel ezelőtt egy júniusi felhőszakadást követően öntötte el az árhullám, mely jelentős károkat okozott. A Botorka-patak korszerűsítési tervéhez szükséges tanulmányt tavalyra ígérték, egyelőre nem készült el, az érintettek pedig attól tartanak, hogy bármikor megismétlődhet a jelenség. A Dicsőszentmárton – Medgyes útvonalon elterülő Botorka irányából tíz év alatt kétszer érkezett áradás, 2006-ban és 2016-ban. Mindkét árvizet nagyrészt a Botorka-patak medrében felgyülemlett hordaléknak és a hevenyészett pallóknak tulajdonították. A mindmáig fennálló árvízveszély megelőzési munkálatainak tervéről kérdeztük a Maros Vízügyi Hatóság vezetőjét. Amint *Fokt Călin* sajtószóvivő kérdésünkre kifejtette, a két évvel ezelőtti áradás nyomán a megyei vízügyi igazgatóság egy hatástanulmány elkészítését rendelte meg a Hadsereg negyed övezetének árvízveszélytől való mentesítése érdekében. A tervezőcég a tavaly kellett volna befejezze a tanulmányt, ami nem sikerült. Idén azonban mindenképp el kell készülniük a megvalósíthatósági tanulmánnyal, amelyre a megyei vízügy saját költségvetéséből pénzalapokat különített el. 2006-ban és 2016-ban is ugyanazokból az okokból kifolyólag áradt meg a Botorka-patak, és a Hadsereg negyedbeli ingatlanokat és gazdasági egységeket elárasztotta a nagy mennyiségű víz. A Maros Vízügyi Hatóság vezetője mindkét alkalommal azt állapította meg, hogy nem csupán a másodpercenként lezúduló nagy vízmennyiség, hanem a patakra engedély nélkül épített kis átmérőjű pallók, hidak okozták az áradást, mivel a fennakadt hordalék – faág, farönk, kukoricaszár stb. –

akadályozta a szabad vízáramlást. 2018-ra 32.000 lejt száznak a megvalósíthatósági tanulmány elkészítésére – amelynek nyomán életképes megoldást várnak az árvízveszély elhárítására –, amit az elkészült tanulmány elfogadását követően fizetnek majd ki. Egyelőre a költségvetés még nincs elfogadva, de a kiadási tételek listáján szerepel az összeg.

Arra a kérdésre, hogy milyen lehetséges megoldásokban gondolkodnak, megtudtuk, hogy kétféle megoldásra várnak javaslatot. Egyik a települést övező domboldalakra poldert, ideiglenes vízgyűjtő gátat építeni, amely kiadós esőzések alkalmával az üres zseb szerepét töltené be, visszatartaná a nagy mennyiségű lezúduló vizet. A másik megoldás a patakmeder magasságának növelése. A hidak és pallók kicserélése azonban a helyi polgármesteri hivatal felelőssége, akárcsak a patakmeder tisztán tartása. Fontos, hogy az idén elkészüljön a tanulmány, és a dicsőszentmártoni önkormányzat közzítára bocsássa azt, a lakosságnak és a civil szervezeteknek pedig a támogatását élvezze, mivel anélkül nem finanszírozzák.

„Nem vagyunk szemétygyűjtők”

Arra a kérdésre, hogy a két évvel ezelőtti árvizek nyomán történt-e felelősségre vonás, elmondták, hogy a vízügyi felügyelet nem keresi a vétkeseket, mivel ez nem feladatuk. A patak teljes hosszában engedély nélkül épített vagy hevenyészett pallók vannak, sok helyütt kis átmérőjű betongyűrűk töltik be a hidak szerepét, amelyeken a műanyag palackok, akárcsak a háztartási szemét, fennakad. Nagyobb vízhozam esetén elengedhetetlen a legalább egyméteres magasságú híd, ennél alacsonyabb áteresznél a hordalék fennakad, és a víz más utat keres magának. A legnagyobb gondot az árterületeken a helyi közösségek által kialakított illegális szemétkerakók jelentik, amelyek tartalma a megáradt patakokba és folyókba kerül – hangsúlyozták. Többek között a bőzödi vízgyűjtőt említették, ahonnan legutóbb négy tonna hulladékot gyűjtöttek össze a vízügyiek. Az intézményvezető szerint hulladékgyűjtő akcióik során szembesülnek azokkal a nehézségekkel, amelyek a szemétkerakóhoz kötődnek. A helyi polgármesteri hivatalok előre elkérik a szemétszállítási díjat, kedvezményben sem részesítik a vízügyi hatóságot, annak ellenére, hogy a helyi közösségek érdekét is szolgálják az akciók. A vízügyi igazgatóságnak nem feladata a szemétygyűjtés, azt helyi szinten kellene megoldaniuk az önkormányzatoknak – mondta. A felelősségre vonás kapcsán érdemes emlékeztetni a 2002. évi 21-es számú sürgősségi kormányrendeletre, mely a 2002. évi 515-ös számú törvényként vált ismertté, és egyértelműen kimondja a helyi önkormányzatok felelősségét a tisztaság megőrzése terén.

Zsarolót vettek őrizetbe

Hétfőn a marosvásárhelyi rendőrség tetten ért egy 33 éves kisiklandi nőt, amint 650 eurót vett át egy másik nőtől, akit a gyanú szerint tavaly decembertől zsarolt. Az illető az elmúlt hónapokban 1000 eurót kö-

vetelt áldozatától, és azzal fenyegette, hogy ha nem fizet, bántalmazza őt és családját. A zsarolót 24 órára őrizetbe vették, majd az illetékes hatóság rendelete szerint 30 napos előzetes letartóztatásba került. (nszi)

**MAGYARORSZÁGI
VÁLASZTÁSOK
2018.**

Éljen szavazati jogával!

A szavazólap átvétele:

- **A szavazólap a regisztrációkor megadott címre érkezik!**
- **Ha a Főkonzulátusra kérte, akkor onnan kell átvennie!**

A szavazás:

- **A szavazólapot töltsse ki és zárja le!**
- **Az azonosító nyilatkozatot töltsse ki a lakcímkártya adatai szerint!**
- **A választási levélcsomagot juttassa el **április 6-ig** az RMDSZ-hez vagy **április 8-ig** a Főkonzulátusra!**

KÉRDÉSE VAN? KÉRJEN SEGÍTSÉGET A HELYI RMDSZ-TŐL VAGY A 0800-444-666 TELEFONSZÁMON!

EUROTRANS
székhely

RMDSZ

www.regisztracio.ro

SURTEC
Műszaki Barkácsárúhá
Tisztaság, pontosság, megbízhatóság

Showroom
Műszaki Barkácsárúhá
Tisztaság, pontosság, megbízhatóság

A SURTEC műszaki barkácsárúhá a következő állások betöltésére munkatársakat keres

- *eladók
- *kasszánőket
- *fürdőszoba-látványtervezőt

és ezen termékek értékesítésére eladót (Visoft program ismerete előnyt jelent)

Amit kínálunk:

- *Vonzó fizetés + bónuszok és ebédjegy
- *Speciális képzések
- *Karrierlehetőség

Az önéletrajzokat a Surtec áruház vevőszolgálatánál lehet leadni, vagy a következő e-mail címre küldeni: surtec@surubtrade.ro

Újra van Marosvásárhelyen hivatalos Opel-márkakereskedés!

Hétéves szünet után újra elégedettek lehetnek az Opelt kedvelő Maros megyeiek. Az MHS Motors beruházásának köszönhetően a volt koronkai Opel márkakereskedés helyén adtak át egy tágas bemutatótermet (showroom), eladás utáni első osztályú szolgáltatásokkal kiegészítve.

A múlt heti eseményt *Vasile Roman*, az MHS Motors Marosvásárhelyi igazgatója nyitotta meg, aki megköszönte a meghívottaknak a részvételt, és szót adott a beruházó vállalat képviselőinek.

„Az Opel márka innovatív technológiájáról ismert és egy széles vásárlóréteg számára elérhető. Ezzel a partnerséggel első alkalommal adhatunk a portfóliónkhoz egy széles körben ismert, a helyi vásárlók által megbízhatósága és az optimális költségei miatt nagyra értékelt automárkát. Az Opel márkát választottuk portfóliónkba egyrészt a csoportszintű diverzifikálási stratégia részeként, másrészt pedig a márka helyi és európai szintű fejlesztési lehetőségei miatt” – mondta *Gheorghe Dorobanțu*, az Automobile Bavaria Group vezérigazgatója.

Az Automobile Bavaria cég képviselői elmondták, hogy évi 150 gépkocsi eladását tűzték ki célul, és remélik, hogy a marosvásárhelyi Opel bemutatóterem referenciaértékkel bír majd mind a megyében, mind pedig Erdély egy nagyobb területén.

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon
Szerkesztette: Menyhárt Borbála

Rohamosan növekszik a daganatos betegek száma A lelki gondozás háttérbe szorul

Intézményesített szinten rosszul állunk a daganatos betegek lelki ápolása terén. Romániában a daganatos betegek ellátásában szinte kizárólag az orvosi kezelésre helyezik a hangsúlyt, a rendszer, az egészségügyi dolgozók nem tudnak eléggé érzékenyen reagálni azokra a lelki vívódásokra, amelyeken a daganatos betegek keresztülmennek. Az onkológiákon nincsenek pszichológusok, szociális munkások – mutatott rá Dégi László Csaba, a Nemzetközi Pszichoonkológiai Társaság igazgatója, pszichológus, a kolozsvári BBTE docense.

Menyhárt Borbála

– Konkrétan mivel is foglalkozik a Nemzetközi Pszichoonkológiai Társaság, és milyen szerepe van a daganatos betegek életminőségének a javításában?

– 2016 óta töltöm be az igazgatói mandátumot a társaság élén, ez egy 2+1 éves mandátum, ami azt jelenti, hogy idén lejár az igazgatói ciklus, amit szavazással egy újabb évig meghosszabbítottak. 1984-ben alapították a társaságot. Ez egy világszerte egyedi szervezet, amely elsősorban azért jött létre, hogy elősegítse a pszichoonkológia fejlődését és az ezzel kapcsolatos klinikai oktatási és kutatási kérdésekben a nemzetközi és multidiszciplináris kommunikációt. Nyilván a központban mindig a daganatos betegségekben érintettek vizsgálata, kezelése, támogatása áll. Különösen nagy hangsúlyt kap a mi társaságunknak az életében azoknak a pszichológiai, társas, viselkedésbeli tényezőknek a vizsgálata, kutatása, illetve az ezekkel kapcsolatos beavatkozások, amelyek befolyásolják a tumor progresszióját és az érintettek életminőségét, illetve túlélését. Nagyon sok páciens fájdalmat, daganatos fáradtságot, depressziót, szorongást él át, ezektől szenved, és ez azt is jelenti, hogy szükségük van pszichoszociális ellátásra, ami a ráknak az érzelmi, támogató aspektusaival foglalkozik. El kell mondanom, hogy főként azért harcolunk, mint nem-

zetközi társaság, hogy ezt a pszichoonkológiai ellátást standardként kötelezővé tegyük az onkológiai intézetek és kutatóközpontok számára, de a helyzet nem rózsás, különösképpen országunkban, ezért személyes célom ennek a megváltoztatása. Itt talán még érdemes lenne elmondanom, hogy amikor '84-ben megalakult a társaság, hogy elősegítse a nemzetközi kommunikációt ezen a téren, akkor még nem volt tagja az Egészségügyi Világszervezetnek. Harmincadik évfordulóján, azaz 2014-ben nyert felvételt a társaságunk az Egészségügyi Világszervezetbe, ami nagyon fontos lépés, ugyanis a társaság mindig arra törekedett, hogy fejlessze a páciensek és hozzátartozók életminőségét befolyásoló pszichológiai, szociális és lelki tényezőket és az ezekre vonatkozó oktatási és kutatási normákat. Talán az a lényege a társaságnak, hogy a daganatos betegek ellátásában a pszichoszociális elveket érvényesítse, azaz a szenvedéshez humanisztikus megközelítéssel forduljon, amit kutatni és integrálni kell az onkológiai ellátásba az optimális betegellátás és életminőség érdekében. Világszerte ez a cél, és mi is partnerkapcsolatok, oktatás, kutatás, közpolitika, érdekképviselet révén próbáljuk a pszichoonkológia perspektíváját, küldetését népszerűsíteni és támogatni Ma-

gyarországon és Romániában is. Azért dolgozunk, hogy a társaságnak a daganatos betegek ellátásával kapcsolatos minőségi előírásai teljesüljenek. Három előírás van, amelyek tulajdonképpen az alapját képezik a tevékenységünknek: az onkológiai pszichoszociális ellátást el kell ismerni mint egyetemes emberi jogot, az onkológiai betegek minőségi kezelésében a szokványos terápia részeként integrálni kell a pszichoszociális ellátást is, és a daganatos distresszt a hatodik vitális jelként kell kezelni. Ennek a mérése szükséges a hőmérséklet, pulzus, légzés, vérnyomás, és fájdalom mellett. Az orvosi szakmában öt életjelre figyelnek, és ez lenne a hatodik: a stresszt, depressziót, szorongást, haragot, a segítség iránti igényt is tartalmazza, és ez nem pszichiátriai kategória, hanem a daganatos betegségnek a lelki és társas terhet jelzi. A betegek többsége nem lelki beteg, hanem daganatos distresszes állapotban van a kezelés és a túlélés távlatai, félelmei miatt. A daganatos distressz felöleli a pszichológiai, szociális zavarok széles körét. Olyan kellemetlen érzelmi élmény, amely természete szerint lehet pszichológiai, szociális vagy spirituális, de ugyanakkor úgy képzeljük el, mint egy vonalzót, amelynek egyik végén a normális mértékű érzékenység, szomorúság áll, amely

Háromszázezer epilepsziás beteg Romániában

Romániában több mint 300.000 epilepsziával diagnosztizált páciens él, azonban csak 200.000-en részesülnek az Országos Egészségbiztosítási Pénztár által megtérített kezelésben, ugyanis a többiek saját maguknak vásárolnak gyógyszert, hogy eltitkolhassák betegségüket, elsősorban az ilyen betegségben szenvedőkkel szembeni intolerancia miatt – nyilatkozta hétfőn dr. Ioana Mindruță, a gyógyszerrezisztens epilepszia kezelését támogató országos program vezetője az epilepszia elleni küzdelem világnapja alkalmából tartott sajtótájékoztatón.

Az epilepsziának számos kiváltó oka lehet, legtöbbször nagyon korán jelentkezik, és egész életen át tarthat. A betegek jelentős része gyógyszerekkel tudja kontrollálni a betegségét, róluk legtöbbször keveset tudnak, mert nincsenek kríziseik nyilvános helyeken, és általában jól beilleszkednek a társadalomba – mondta az orvos. Mindruță szerint a páciensek 30 százaléka nem tudja gyógyszeres kezeléssel kordában tartani betegségét. „Azoknak, akik nem tudják kontrollálni betegségüket, mert gyógyszerrezisztens epilepsziájuk van, nagyon nehéz az életük, nem úgy viszonyulnak hozzájuk az emberek, mint bárki más-hoz” – tette hozzá a szakember. (Agerpres)

felelősödhet annyira, hogy a személy életét teljes mértékben meghatározza, és itt már szorongásról, depresszióról, társas elszigetelődésről van szó, egyfajta személyes váltságról.

– Az utóbbi évek statisztikái a daganatos betegek számának a növekedéséről szólnak. Hogyan áll Románia a pszichoonkológiai ellátás tekintetében?

– Az átalakulóban lévő országok, mint Románia is, azzal küszködnek, hogy az egészségügyi dolgozók, a rendszer nem tud eléggé érzékenyen reagálni a daganatos betegek distresszére, nagyon sok helyen rosszak a körülmények, nincsenek pszichoszociális szakemberek, pszichológusok, szociális munkások az onkológiákon, és elsősorban a kezelésre fektetik a hangsúlyt. Ez azért szűk látókörű megközelítés, mert tudjuk, hogy a daganatos túlélés igazán kritikus kérdés. A kutatásaink és tájékoztató kampányaink révén azt próbáljuk elérni, hangsúlyozni, hogy szükség van mentáltásváltásra a túlélést illetően, ugyanis ez egy orvosi, pszichológiai, társadalmi, de pénzügyi kérdés is. Amint az adatok mutatják, bizonyos helyzetekben a rák nem halálos ítélet, de egy életveszélyes állapot marad, ha megakadályozuk a túlélőt az újakezdésben. Azért mondtam, hogy pénzügyi kérdés is, mert kutatások azt is mutatják, hogy a rák túlélői körében magasabb a munkanélküliség aránya. Amire szükség lenne a romániai rákbetegek helyzetében, hogy tudomásul vegyünk azt, hogy a daganatos betegek fele Romániában jelentős daganatos distresszt él át, és kevesebb mint öt százalékuk részesül bármilyen jellegű pszichológiai ellátásban. Holott benne kellene legyen az országos rákellenes tervben, hogy minden daganatos betegnél először fel kell mérni, hogy szenved-e daganatos distresszben, és ha ez megtörtént, akkor azt is tudni kell, milyen jellegű pszichoszociális támogatásra van szüksége. Ez egy óriási probléma, a változás ezen a téren rettenetesen lassú, és az Egészségügyi Világszervezet statisztikái azt mutatják, hogy 2020-ra több mint 84 ezer új daganatos páciens fog diagnosztizálni Romániában, és szintén 2020-ra 51 ezer személy fogja életét veszteni emiatt. 2030-ra valószínűleg megugrik 94 ezerre a rákkal diagnosztizált egyének száma. Az egészségügyi pénztár 2016-os adataiból kiderül, hogy az országos onkológiai program keretében egyre növekedett az ellátott betegek száma, míg 2006-ban 75 ezret, 2014-ben már 109 ezret jelentett, és ez folyamatos növekedést mutat a kiadások terén is. 2006-ban 288 millió lejt költött az egészségbiztosító pénztár az onko-

lógiai programra, 2016-ban pedig több mint másfél milliárdot. Szomorú, hogy a mentális egészségre költött összegek egyáltalán nem növekedtek az elmúlt időszakban, 2016-ban alig több mint másfél millió lejt szántak rá, ami rettenetesen kevés a helyzethez képest, hiszen tudjuk azt, hogy a krónikus fájdalom fontos kockázati tényező az öngyilkossági viselkedésben. Az Egészségügyi Világszervezet szerint az öngyilkossági késztetés kétszer-háromszor magasabb azoknak a körében, akik krónikus fájdalmat élnek át, és minden olyan betegség, ami fájdalomhoz, testi fogyatékhöz, idegrendszeri fejlődési zavarhoz vagy distresszes állapothoz társul, fokozza az öngyilkosság kockázatát. Ide tartozik a rák, valamint az AIDS is.

– Néhány évvel ezelőtt egy distresszmérő applikációt dolgoztak ki. Mi ennek a célja, miért hasznos a daganatos betegeknek nézve?

– Fontos a daganatos betegeknek kifejlesztett applikáció, amit 2016-ban mutattunk be, és ami tulajdonképpen a 2001 óta rendszeresen végzett mérésekre, a romániai daganatos betegek distresszét és életminőségét vizsgáló kutatásokra, illetve a diagnózisközlési szokások elemzésére alapul. A 2006–2013 közötti időszakban semmiféle változás nem volt a klinikai depresszió és szorongásos tünetek előfordulása terén, mint mondtam, két betegből egy daganatos distresszben szenved. Ha összehasonlítjuk a kórházakban, illetve támogató csoportokban, valamint a palliatív ellátásban lévő betegeket, az derül ki, hogy a daganatos distressz, ez a teher ugyanolyan. A szakemberek 58 százaléka semmilyen egyezményesített szakmai eszközprotokollt nem használ a daganatos betegek lelkiállapotának a javítására, és nagyon hiányoznak a pszichológusok, szociális munkások ezen a területen. Romániában jelenleg a négy (kolozsvári, jászvárosi, bukaresti és nagyváradi) onkológiai intézetben kevesebb mint tíz segítő szakember dolgozik. A distresszmérő applikáció a lelki terheltséget próbálja felmérni, magyar és román nyelven is elérhető, és többször frissítettük, új elemek jelentek meg, mint például önvezérelt relaxációs gyakorlatok, vizsgálatok. Több ezren használták, töltötték már ki a daganatos distresszmérő skáláinkat, egy ilyen országban mint Románia, a hasonló eszközöknek helyük és szerepük van. Mi arra törekszünk, hogy ha már a betegség felett nincs kontrollunk, akkor legalább a distressz fölött legyen, és ezt el kell fogadniuk a döntéshozóknak és szakembereknek egyaránt.

Beszéljünk a stresszről

Bogdán Emese

Tudott dolog, hogy stressz és terhelés nélküli élet nem létezik, és nem is célszerű. A Jóisten nem békés semmittevésre teremtette az embert, szükség van megpróbáltatásokra, kihívásokra, csak így képes fejlődni. Ugyanakkor mindannyian ösztönösen érezzük, milyen fontos, hogy szabályozni tudjuk energiaháztartásunkat. Ha ez nem sikerül, energiát veszítünk, és ha ez az állapot hosszabb ideig fennáll, az egészségünk láthatja a kárát. Mindenki tisztában van a munkahelyi stressznek az egészségre gyakorolt negatív hatásával, sokan is foglalkoznak vele, megfelelő szakemberek adnak tanácsokat a stressz elkerülésére, kivédésére, mégis sokan azt gondolják: ez nem lehetséges. Jelen írás arra akar rávilágítani, hogy igenis lehetséges, kivédhetjük, megelőzhetjük a stresszt, csak megfelelő hozzáállás, életfelfogás, értékrendszer kell hozzá. Sok embernek rossz a munkához való viszonya, így akár maga teremt stresszes helyzeteket magának.

Minél stresszesebb a munkanap, annál több időbe telik, míg kiheverjük. Sok ember egyszerűen nem tudja letenni a munkát, otthon is az jár az eszébe. Az, hogy a munka mennyire megterhelő, hozzáállástól is függ, ha úgy fogjuk fel, hogy kényszerű, nyűg, hamarabb kifáradunk, ellenben ha úgy értékeljük mint kihívást, helyzetmegoldást, akár pozitív emóciókat is kelthet bennünk. Egy kevésbé attraktív tevékenységet is meg lehet tölteni jelentőséggel. Ahelyett, hogy valami ellen küzdenénk, helyesebb, ha lelkesedünk, vagy elkötelezzük magunkat az ügy érdekében. Robert Sapolsky, a Stanford Egyetem (USA) neurológia- és idegtudományok-professzora, a Serengeti Nem-

zeti Parkban élő majmok stresszszintjét tanulmányozva, ezek vérmintáiból megállapította, hogy minél több baráti kapcsolatai voltak egy majomnak, annál alacsonyabb volt a vérében a stresszhormonok szintje. A barátság tehát hatásos elenszere, puffere a stressznek a szavannai, klánokban élő majmoknál. A vizsgálatok eredményei rávilágítanak arra, hogy a barátság évmilliók óta genetikailag kódolt, és igen hatásos program a túlterheltség ellen, és ezt mi, emberek is örököltük őseinktől. A szociális kapcsolatok erős stresszcökkentők, elősegítik pihenésünket, regenerálódásunkat, betegség utáni lábadozásunkat. Lássuk tehát a szakemberek véleményét, pár jó tanács formájában arra, hogy hogyan építsünk ki és ápoljunk jó kapcsolatot embertársainkkal.

– Érdeklődjünk barátaink gyermekei, hobbijai, születésnapja felől. Ha beszélgetünk velük, forduljunk egész testünkkel feléjük, nézzünk a szemükbe, és valóban figyeljük, amit mondanak. Szólítsuk a nevükön köszöntéskor is és búcsúzáskor is.

– Kezdeményezzünk beszélgetést.

– Nyissuk meg a szívünket. Ha azt akarjuk, hogy ismerőseinkből barátok legyenek, arról is kell beszéljünk, ami bennünket mélyen érint, foglalkoztat, érdekel.

– Tudjunk őszintén bocsánatot kérni, ha bántóan fogalmazunk.

– Apró szívességekkel próbáljuk azt az érzést kelteni társunkban, hogy egyedi, értékes, fontos számunkra.

– Ne fukarkodjunk az elismeréssel, dicsérrel a munkahelyen, a baráti és családi körben. A szakemberek arra intenek, hogy teljesítőképességünket rendszeres szünetekkel tegyük optimálissá. Legjobb, ha óránként tartunk pár percnyi szünetet, és eközben más tevékenységgel kapcsoljuk ki magunkat. (Pl. viráglocsolás, szelíd

mozgás zenére, néhány táncmozdulat, egy pohár víz vagy alma elfogyasztása stb.) Egy stresszes nap után túlpörgöttek vagyunk, semmihez sincs kedvünk, ilyenkor hajlamosak vagyunk olyan tevékenységekre, ami nem igényel semmilyen erőfeszítést, mozgást (low effort activities): heverésznünk, tévéznünk, nassolunk, de nem ez a megoldás, mert eközben nem igazán pihenünk. Sokkal jobb azok a tevékenységek, amelyek során a szellemünket elengedhetjük, és belsőleg megnyugodhatunk. Hogy ezt hogyan érhetjük el, az egyénenként változik. Lehet kerti munka vagy séta a kutyával, fürdőzés, baráti összejövetel stb. Érdemes összeállítani egy listát kedvenc tevékenységeinkről fontossági sorrendben, és ezeket gondosan beütemezni a szabadidőnkbe. Lehetőség szerint töröljünk napi- és heti- és időpazarló tevékenységeket. Vegyük magunkat komolyan, hiszen egész nap másokért dolgozunk, arra is joggunk van, hogy valamit magunkért

is tegyünk. Törjük meg a hétköznapi szürke rutint, menjünk emberek közé, ha egész nap valamilyen magányos munkát végzünk (pl. számítógép mellett dolgozunk). Érdemes figyelni idejében azokra a figyelmeztető jelekre, amelyek a túlterhelésre utalnak. Ilyenek a koncentráció romlása, az alvászavar, az örömtelenség. Tegyük meg mindent ez ellen, ne odázzuk el azzal, hogy egyszer magától megoldódik. Próbáljuk meg módszeresen beosztani az időt, hogy ne kelljen mindig rohanni, állandóan azért izgulni, hogy elkésünk. Az egyik leggyilkosabb stresszfajta az időstressz, versenyfutás az idővel nap mint nap. Próbáljunk meg: lassítani a tempót, feszültségmentesíteni a mindennapjainkat, abbahagyni a rohanást. Ebben segít a stresszintelligencia használata. Mert ahogyan javítható a sportteljesítményünk, úgy fejleszthető a stresszintelligenciánk is. Az új stressztudományt a hamburgi egyetemen fejlesztették ki, aminek alap-

ján megtudhatjuk, mennyire vagyunk stresszesek, mennyire törődünk egészségünkkel. A stresszintelligencia fejlesztésének fő pontjai a mozgás, az örömteli dolgokkal való foglalkozás, a lazítás, pozitív alapbeállítódás, és ha az igazán fontos dolgokra koncentrálnunk. Hogy ezek közül mely szempontokat kell középpontba állítanunk, az a stressztípustól függ. A szakemberek három stressztípust sorolnak fel: a feszült – meg kell tanulnia megtalálni a belső békét; a kaotikus – meg kell szabadulnia terheitől; az önkizsákmányoló – mozgásra van szüksége. Míg a férfiak általában egy területen képesek elmenni stressztűrő képességük határáig, addig a nők jellemzően többszörös terheléssel kell megbirkózniuk. Ők általában ott tévednek, hogy több téren is tökéletesek akarnak lenni: a házasságban, a munkahelyen, anyaként, a külsejükben. Ez a stressz okozta perfekcionizmus, melynek eredményeként sok nő a feszült típushoz tartozik.

Az autizmus egy életre szól

2007-ben az ENSZ április 2-át az autizmus világnapjává nyilvánította, azzal a céllal, hogy felhívja a világ figyelmét a spektrumzavarra. Az autizmus gyakorlatilag a születéstől fennálló állapot, de a diagnosztizálásáig gyakran évek is eltelhetnek. Leggyakrabban a gyermek hároméves kora körül válnak a tünetek olyan markánsná, hogy a szülők orvoshoz fordulnak, és a szakember felállítja a diagnózist. A tünetekről, a terápiás lehetőségekről dr. Gálicz-Nagy Andrea gyermekpszichiáter szakorvossal beszélgettünk.

Menyhárt Borbála

Kérdésünkre, hogy a szakemberek tapasztalata alapján növekedett-e az autizmussal diagnosztizált gyerekek száma, a pszichiáter rámutatott, annak az oka, hogy több autistát diagnosztizálnak, talán abban keresendő, hogy úgy tűnik, a szülők egyre inkább tudják, mire kell odafigyelni.

– Az autizmus egy fejlődési zavar, amely az egész személyiséget érinti: kommunikációs nehézségek, bizarr viselkedés, szociális funkciók zavara jellemzi.

Nagyon fontos a korai tünetek felfedezése a kezelés mielőbbi elkezdése végett.

Amit fontos tudni az autizmusról, az az, hogy egy spektrumzavar, ami azt jelenti, hogy nagyon sokféle formája van, egyik végétől a másikig: egy teljesen normális, de akár magas IQ-szinttel is rendelkezhet az egyén, viszont fennállhat a mentális retardáció is. Ellenben vannak olyan tipikus, közös tünetek, amelyek mindkét véglet esetén jelen vannak, és ezek főként a szociális készségekben nyilvánulnak meg. Ami leginkább észrevehető, hogy a gyerek nem tud a többiekkel kommunikálni, nem tudja leolvasni például az érzelmeiket, a mimikát, illetve nagyobb korban nehezen barátkozik. Hároméves kor-

ban szoktak leginkább jönni a szülők, amikor észreveszik, hogy a gyerek beszéde nem úgy fejlődik, ahogyan kellene, illetve akkor kerül közösségbe és tűnik fel, hogy ő más, mint a többi. A legtöbb szülő azzal keres meg, hogy a gyerek elkezd például mondogatni szavakat, de aztán egyik napról a másikra mintha elfelejtene azokat. Ekkor ijed meg a szülő – mutatott rá dr. Gálicz-Nagy Andrea.

A szakember szerint hároméves kor előtt is észrevehető jelei vannak az autizmusnak: a szociális kapcsolatok terén gyakori, hogy a kisgyerekek nem sír édesanyja/gondozója után, csecsemő korában „nagyon jó gyerek”, képes órákat egyedül játszani, sírás nélkül, nem igényli mások jelenlétét, nem kommunikál senkivel, kívánságait nem osztja meg. Nem igényli a simogatást, dicséretet, nem néz senki szemébe, nem sír, ha megüti magát, nem érdeklik a körülötte lévő dolgok, általa-

ban egyedül játszik, a játékokkal pedig nem megfelelően játszik, a hangot adó játékok a kedvencei.

A beszéd kialakulása terén észrevehető, hogy nem figyel, amikor nevén szólítják, mintha nem hallana. Jellemző, hogy a beszéd megjelenése elmarad, vagy a megtanult szavakat elfelejti, nem használja többé. Inkább nonverbális kommunikációt használ: ujjal mutogat vagy megfogja édesanyja kezét és a kívánt dologhoz vezet.

Ha a beszéd kialakul, vannak bizonyos jellemzői: nem kommunikálásra használja, úgy tűnik a kívülállóknak, hogy nem érti a szavak jelentését, nem fogja fel a többjelentésű/átvitt értelmű szavakat, saját magáról egyes szám második/harmadik személyben beszél. A nonverbális kommunikáció is zavart: az autista nem használ gesztusokat a kommunikációban, megjelenhet az echolalia (a hallott szavak visszhangszerű ismétlése),

illetve a beszédet különös intonáció jellemezheti.

Az autista gyerek játéka sztereotíp és repetitív, a szimbolikus játék elmarad, nem tudja a képzeletét használni. Sztereotíp mozgásokat végez: kezét lengeti, forog körbe, üti magát, lábujjhegyen jár, ez képezi az ő játékát. Szereti a rutint, ha újdonsággal szembe-sül, nem tudja kezelni, ideges lesz, minden új stimulus zavarja, például hangok, fények, idegenek. Nagyon érzékeny, minden külső behatás felborítja az egyensúlyt, és agítálttá válik ezek hatására, sírni kezd.

Továbbá jellemző az empátia hiánya, illetve az, hogy az érzelmi megnyilvánulásai eltérnek a megszokottól. Az autisták általában keveset alszanak, sőt, megfordulhat az alvási szokásuk, így előfordulhat, hogy nappal alszanak, éjszaka pedig ébren vannak.

Dr. Gálicz-Nagy Andrea hangsúlyozta, az értelmi szintjük függvényében az autista gyerekeknek terápiára van szükségük, gyógyterápiás módszerekkel kell dolgozni velük. Gyógyszeres kezeléssel legfennebb az agresszív magatartás, a sztereotípiák, alvási zavarok tarthatók fénken. Külön terápiákat dolgoztak ki autistáknak, ilyen az ABA, a PECS vagy a multiszenzoriális terápia. Az ABA-val (applied behaviour therapy) lehet megtanítani őket, hogy miként kell viselkedni bizonyos helyzetekben. Ez nekik gondot okoz, mivel nem tudják úgy érzékelni, úgy leereágnálni a külvilágot, ahogyan kellene, ezzel a módszerrel megtanítják nekik, hogy miként kell viselkedni bizonyos szituációkban.

A PECS a képeken alapuló kommunikáció. Van olyan autista, aki egész életében nem tanul meg beszélni, mert egyszerűen nem érdeklődik a beszéd, így meg lehet tanítani, hogy képek által kommunikáljon a külvilággal.

– Az autisták általában különleges igényű gyerekek. Vannak közöttük, akiknek sikerül integrálódni, de náluk is mindig lesznek viselkedésszerű furcsaságok, amelyek miatt ők különlegesebbek, eltérnek a többiektől – tette hozzá a gyermekpszichiáter szakorvos.

Húsvétra készülünk

Alig járt le a farsang, ebben a hol havas, hol borongós, hol napos, szeszélyes tavaszban húsvét nagyhétében járunk. Ez az időszak a lelki megtisztulásé, a keresztre feszített Krisztus szenvedésének nagypénteki átéléséé. Nem is lenne ildomos ma gasztronómiai finomságokról beszélni, de az ünnepre készülve mégis ide tartozik a sütés-főzés. A hagyományos húsvéti ételek, a sonka, a sült bárány, a piros tojás, a sütemények az asztalra kerülnek, s ennek jegyében készültünk is az ajánlattal.

Mezey Sarolta

Húsvétreggeli sonkás tál

A sonka a húsvét elengedhetetlen fogása. A kereskedelemben többfélét lehet kapni, de mégis az otthon pácolt, füstölt és érlelt, majd lassan megfőzött a legfinomabb. Ebben biztosan nincs sem adalék, sem színezék, a són kívül más tartósítószer sem. Akinek nincs házi, az kedve szerint válogathat a bolti kínálatból.

Az, hogy mennyire nyeri el a család tetszését a húsvétreggeli sonka, az nagyban függ a tálalástól. Ajánlatos salátaágyra helyezni a sonkaszeleteket, főtt tojás, retek, olajbogyó mellé. Nem árt rá egy kis salátaöntet sem, ami olívaolajból, egy kis francia (vagy más) mustárból, citromléből készül. A mustár íze amúgy is illik a sonkához.

A hozzávalókat érdemes este előkészíteni – a hajnali szentelésre indulók ezt amúgy is megteszik –, hogy reggel ne keljen sokat bíbelődni vele. Így templomozás előtt kényelmesen „összedobható”, és meg lehet reggelizni.

Kakaós ostoros kalács

Hozzávalók: 60 dkg liszt, egy csipet só, 3 tojássárgája, 5 dkg élesztő, 4 dl tej, 2 evőkanál étolaj, 3 kanál kristálycukor, egy citrom reszelt héja.

A krémhez: 20 dkg vaj, 20 dkg cukor, 2-3 evőkanál kakaópor.

A kenéshez: 1 tojás.

Elkészítése: az élesztőt kevés langyos tejjel felfuttatjuk. A hozzávalókból lágy tésztát dagasztunk, és fél órát kelesztjük.

Közben elkészítjük a kakaós krémet. A lágy vajat eldolgozzuk a cukorral és a kakaóval. Ha a tésztánk megkelt, négyfelé osztjuk. A cipókat egyenként téglalap alakúra nyújtjuk, megkenjük a szintén négyfelé osztott kakaós krémmel. A megkent tésztát feltekerjük, és az így kapott rudakat kettésével összefonjuk. A kalácsokat margarinnal kikent és kilisztezett kalácsformába helyezzük, ismét kelesztjük, és sütés előtt bekenjük tojással. Előmelegített sütőben sütjük. Nagyon finom és mutatós kalács.

Húsvéti tehéntúrós torta

Lisztérzékenyeknek, gyerekeknek különösen ajánlott, de nem csak nekik.

Hozzávalók: 50 dkg tehéntúró (ha lehet, házi tejből, házi készítésű), 3 tojás, 4 kanál joghurt, egy vaníliaízű pudringpor, 3 kanál kakaó, egy kanál kókuszreszelék, tetszés szerint cukor (én 3 kanállal tettem). A tetejére gyümölcs vagy (húsvét táján) színes cukorka.

A tehéntúrót mixerrel simára dolgozzuk, hozzáadjuk a joghurtot, majd egyenként a tojásokat és a kókuszreszeléket. Vi-

gyázni kell, hogy ne maradjon csomós. A masszának kivesszük egyharmadát, és kakaót keverünk hozzá. Sütőpapírral bélelt, 18-20 cm átmérőjű tortaformát készítünk elő. Előbb a sárga masszából, majd ennek közepébe a barnából töltünk. Ezt a töltögetést többször megismételjük, így a süteményünk szép csíkos lesz.

Amikor megsült, megkenjük lekvárral vagy tejszínhabbal, megrakjuk cukorkával. A gyerekek kedvence lesz.

Kávés-diós süti

Hozzávalók: 6 tojás, 14 dkg cukor, fél marék darált dió, 4 kanál liszt, 2 kanál prézli, 1 tasak sütőpor, rumaroma.

A krémhez: 25 dkg vaj, 2 tojássárgája, 20 dkg porcukor, 1 tasak vaníliás cukor, 6 teáskanál instant kávé, 3 evőkanál tej, 15 dkg darabokra vágott pörkölt dió.

A tetejére: 20 dkg étcsokoládé, 1 teáskanál vaj.

Elkészítése: a tojások fehérjéből kemény habot verünk, majd a cukrot és a tojások sárgáját is beledolgozzuk. A diót, a sütőport és a lisztet összekeverjük és beleforgatjuk a habba, rumaromával ízesítjük. Sütőpapírral bélelt tepsiben megsütjük.

Közben elkészítjük a krémet. Kikavarjuk a vajat, külön habosra keverjük a cukrot és a tojások sárgáját. A vaníliás cukrot és az instant kávé-t a tejjel simára kavargatjuk, majd a tojássárgájához adjuk. Ezt a krémet lassanként adjuk a vajhoz, folyamatos kavargatás közben. Majd a vágott diót is beletesszük. A krémet a tészta tetejére kenjük, és félórára hűtőbe tesszük. A csokoládét felolvastjuk, a vajat is hozzáadjuk, majd ráöntjük a süteményre. Hűtőben megdermesztjük, s azután szeleteljük.

Jó sütés-főzést!

Hagyományos tojásfestés

Nagyon régóta készülök arra, hogy mellőzzem a vegyi festékeket, és rátérjek a természetes tojásfestésre. Igaz, sokkal könnyebb tasakból forró vízbe önteni, és megkeverni a festéket, mint több természetes festék előkészítésével bíbelődni. De megéri, ha fel szeretnénk eleveníteni nagyanyáink, dédnagyanyáink hagyományos tojásfestési módszereit, és környezet- és egészségkímélő okokból ki szeretnénk zárni a vegyi anyagokat, amelyek károsak is lehetnek.

Mezey Sarolta

Mi szükséges ehhez? Elsősorban az elhatározás. Aztán a természetes festékanyagok összegyűjtése, ezt nem árt időben elkezdni. Például a hagymahéját, ugyanis a legismertebb technika a hagymaleves tojásfestés. A vöröset, a lilát és a sárgát külön gyűjtjük, mert mindenikből különlegesen szép színeket kapunk.

Aztán kell egy kis segédanyag, ami feleleveníti a festékanyagokat tartalmazó növények sokaságát.

Ebben segít a világháló, ahol sok ilyen információ van, s amit előszeretettel használunk is.

Akkor színek szerint vegyük sorba. Ha barnászörös tojásokat szeretnénk, hagymahéjat használunk. Ezeket áztassuk vízbe, anynyiba, amennyi a tojásokat ellepi, s forraljuk körülbelül egy fél órát. Minél sötétebb színt akarunk elérni, annál hosszabb ideig kell áztatni a hagymahéjleveleket. Barnás árnyalatú tojásokat diólevéllel is lehet festeni, már ha gyűjtöttünk az őszszel.

Zöld tojást spenót-, zsenge csalán vagy petrezselyemlevél-főzettel festhetünk. A növényeket apróra vágjuk, s kevés vízben a tojásokkal együtt kb. 30 percet főzzük.

Sárga tojásokat szárított körömvirággal, szőlőlevéllel, juharlevéllel, cayenne-borssal, kurkumával vagy sáfránnyal festhetünk. Kurkumából 2-3 evőkanállal használunk, oldjuk fel vízben, majd forraljuk fel, s addig hagyjuk benne a tojásokat, míg a kívánt színt elerjük.

Ha rózsaszínes, ciklámenes színű tojást szeretnénk festeni, akkor mindenképpen céklát használ-

unk. Egy céklát reszeljünk meg, főzzük meg egy liter vízben, s remek festőlevet kapunk. Ha a tojásokat sokáig hagyjuk a lében, akkor sötétvörös színt kapunk. Ez az, ami helyettesítheti a vegyszerrel festett piros tojást. Vörösese színű tojásunk lesz vörös káposzta főzetéből is. Azt is megtehetjük, hogy a tojásokat be- kötjük a káposztalevélbe. 10-15 percet főzzük így, lilás-rózsaszínes tojásokat kapunk.

Kék tojást áfonyából vagy fekete szederből főtt lével, lilás tojást bodzabogyó főzetéből festhetünk. Ezeket áztassuk enyhén ecetes vízbe, főzzük fel, szűrjük le, aztán ebben főzzük meg a tojásokat.

Ha levelekkel szeretnénk megmintázni a tojásokat, régi nejlonharisnyát vágjunk darabokra. A megmosott tojásokra szépen kismítva helyezzünk leveleket, és kössük bele a harisnyadarabba. Így helyezzük a festőlébe. Legszebb mintát a recés levelek, például a büröklevél, a petrezselyemlevél ad.

A megfestett tojásokat szalonnával vagy kevés olajjal kenjük be, így fényesebbek lesznek.

Fotó: Facebook

A prímmuzsika primása (1.)

Szilágyi Mihály

Ha valakit meglep a cím, megmagyarázom. A prímmuzsika ebben az esetben nem az elsőhegedűs (primás) zene-szólámát jelenti. Bevallom, a címet egy könyv elolvasása után alkottam. A könyv címe: A prímszámok zenéje. A szerző pedig egy matematikus, aki zenélni is tud.

Marcus du Sautoy 1965-ben született Londonban, jelenleg világhírű matematikus, az Oxfordi Egyetem professzora, és íróként, előadóként a matematika népszerűsítésével foglalkozik. A prímszámok zenéje című könyve elsősorban nem szakembereknek szól.

Gyerekként arról álmodozott, hogy titkosügynök lesz, aztán nyelvtanulás közben rádöbben, hogy a különböző nyelvekben egyre több a logikátlan kivétel, s ő ezt az összevisszaságot nem kedvelte. Mivel mindenben az észszerűt kereste, hamar eljutott a matematikáig és a zenéig.

A matematikában sikeresebbnek bizonyult, mint a nyelvi rendszer tanulmányozásában. Így nem lett titkosügynök, de detektívként üldözte és üldözi a matematika kihívásait. Szenvedélyes és lebilincselő előadóként tartják számon világ-

szerte. Amikor valahol előadást tart, hallgatói laikusként is lélegzetviszafafojtva mélyülnek el a nagy matematikai problémák világában, s eszükbe sem jut, hogy előkapják a „nem értem” lapot, mert közben mindent megértenek. Úgy vall magáról egy-egy népszerűsítő konferencia után, mint aki a tudomány nagykövete, aki országát igyekszik bemutatni.

Sautoy, mint egy igazi primás, úgy játszik a matematikai fejtegetésekkel, és képes azokat úgy előadni, hogy még a tehetségtelenek is megértik. Nem véletlen, hogy ezért a tevékenységéért is több rangos elismerést és díjat kapott.

1995-ben az Oxfordi Egyetem előadójaként elnyerte a Simonyi Károly által alapított professzori ösztöndíjat. 2001-ben Berwick-díjjal jutalmazták. Ezt az elismerést a 40 évnél fiatalabb kutatóknak osztják ki. És az is megtisztelő, hogy őt választották a Brit Matematikai Társaság elnökévé.

Több matematikai kihívás mellett a prímszámok döbbenetes világával is foglalkozik – nem véletlen tehát a könyvcím ebben a témakörben. A hétköznapi ember számára talán már az is kérdés, hogy mi a prímszám, a matematikusok viszont a tudomány egyik legnagyobb rejtélyét látják ezekben a számokban.

Egyik előadásán egy érdekes hasonlattal állt közönsége elé. Ha vizet iszunk, akkor hidrogén és oxigén iszunk, ha megszűzzük az ételünket, akkor nátriumot és kloridot iszunkunk

– természetesen mindeniket megfelelő struktúra szerint. A prímszámok is ilyenek: a matematika oszthatatlan atomjai. És ami érdekes: minden nem prímszám „kikeverhető” a prímekből. És ami ma egyre fontosabb: az internetes titkosítás (RSA) is a prímszámokra épül!

Érdekes számok a prímszámok, de mégis mi közik a zenéhez? Sautoy megsűgja, hogy az építészetben is használják a prímeket, mégpedig a hangversenytermek tervezésekor, ugyanis a prímekek összeférhetetlenségéből eredően nem keletkeznek rezonanciák. Vagyis a hangversenyteremben nem találkozunk olyan idegesítő zörejekkel, mint otthon a lakásunkban zenehallgatás közben, amikor „megszólal” a vitrinben egy pohár, vagy épp egy

ceruza kezd zavaró táncot lejtetni az íróasztalon. No, de ne beszéljünk túl sokat a prímekekről, míg nem határozzuk meg pontosan, mely számok a prímekek. A képlet egyszerű: prímszámok azok, amelyek csak eggyel és önmagukkal oszthatók, de fontos, hogy ez az osztás kéttényezős legyen. Ezzel kizárjuk a prímekek közül az egyest. Így az első prímszám a kettes (az egyedüli páros prim), majd a hármas, ötös, hetes, tizenegyes stb.

A prímekek sora kaotikusnak és véletlenszerűnek tűnik. A prímes primás feltette a nagy kérdést hallgatóinak: „Lehet-e olyan képletet felírni, amely megadná ezeket a listabeli számokat – valamilyen bűvös szabályt, amely elárulná, hogy melyik szám a 100. prímszám?” Tudósok hosszú sora áll döbbenetben e kérdés előtt, és senki sem talál rá magyarázatot. De akkor mégis miért tölt el sok nagyszerű elme annyi időt a lehetetlen megmagyarázásával? Sautoy könyvében egyszerű magyarázattal szolgál: Henri Poincaré francia matematikus így írt erről: „A tudós nem azért tanulmányozza a természetet, mert az haszonnal jár, hanem azért, mert örömet leli benne; és azért leli benne örömet, mert a természet gyönyörű. Ha nem volna gyönyörű, akkor nem volna érdemes megismerni, és ha nem volna érdemes megismerni, akkor élni sem volna érdemes”.

A fentiek értelmében az élet szépsége nem más, mint felfedezni a természet rejtett szépségeit, azokat az ékköveket, amelyeket csak az igazi műértők figyelhetnek meg. Ha valaki manapság arra hivatkozik, hogy nehéz a matematika, csak arról tett bizonyosságot, hogy ő személyesen nem képes meglatni a természet rejtett szépségeit. Persze arra is lehet hivatkozni, hogy valaki nem mutatja meg – és legtöbbször a pedagógus a ludas ezért –, de azt senki sem hangoztatja, hogy esetleg az egyén saját „optikájában” keresendő a torzulás.

A prímszámok zenéjéről a szerző úgy vallott, hogy „egyfelől a matematika és a zene között szoros a kapcsolat. Én például trombitán játszom, és imádom a zenét, matekozás közben is sokat hallgatom. Mindkettő nagyon absztrakt: a zenét sem fordítjuk le szavakra, hiszen az egy olyan világ, amely önállóan is létezik. Ugyanakkor azért is választottam ezt a címet, mert a prímszámokat kicsit olyannak látom, mint a hangjegyeket. A különálló hangjegyek önmagukban nem alkotnak zenét, az a kombinációjukból áll össze. A prímszám-tétel számomra azt mondja, hogy ha a hangjegyek összességét nézzük, felfedezünk benne egy mintázatot, amely bizonyos értelemben már zene. Erről szól a könyv. A prímszámok hangját előre talán véletlenszerű zajnak halljuk, de vajon nem tudjuk úgy hallgatni, hogy hirtelen kitűnjön belőle a minta, és zenévé álljon össze?”

OMSZK FOLYÓJA	ALAPFOKÚ	DERÉKSZJÚ GERMÁN TÖRZS	KERESZTÜL	MAGYAR KÁRTYAJÁTÉK	SEMMIRE-KELLŐ	ADY ENDRE EGYIK ÁLNEVE	... KING COLE	ÉRTÉKE 3,14 PUBLIKÁLÁS	NYAKMELEGÍTŐ	ERREFELE!	BEÖMLŐ NYÍLÁS	LOJÁLIS ...SUMAC (ÉNEKES)	PÁRTI!	
3.	M													T
4.														
... MARS! (EREDJI)			HÍRES HASADÉK DZSEM					VILLAMOS-SÁG SZÉLHÁRFA				GYÖKÉR SZINTETIKUS		
HAVASI VADEMBER			VÉS ...VIDÉK (NÉMET-ORSZÁG)			KINAI SÜLYM. D.AM-I GÁZ-LÓMADÁR		MAROKKÓI LÉGICÉG OROSZO. FÉLSZIGET					KÖR SUGARA ÉSZLEL	
BIZONY		KÁRTYA (BIZ.) ÁSVÁNYI FÜSZER					SKÁLA-HANG HARCOL	KICSINYÍTÓ KÉPZŐ CSORDULTIG				ÖLV (TÁJ.)		
SZERB VÁROS LÉZER-LEMEZ			2. KENDŐ-JELZŐ									T	TALMI ...MISSA EST	
		ATTÓL KEZDVE BIZTATÓ-SZÓ		SÉMI VEZETŐ GERINCES ÁLLAT				MESSZIRE ÁZSIAI FÉLSZIGET			POLÉMIA GAZDASÁGI NOVÉNY			EZEN A MÁSIK HELYEN DZSÚSZ PIPEHANG FODRUL, PERDÜL (NÉP.)
PETŐFI SÁNDOR VERSE		DÁN VÁLTÓ-PÉNZ HATÁROZÓ-RAG		RÓMAI 1005 ALPESI LEGELŐ			FORMÁZ BÉKAFAJ						GYÜMÖLCS-BETAKARÍTÁS	Z
CSÉREPES KARSZT MEGFELELŐ			NEM RÉGI DALBETÉT			MÓRIZ MURJJA OSS... (SZÍN.NŐ)		HATALMAS NŐI NÉV					MAGUNK CÉG-FORMA	GÖRBÜLET ELLEN-ÉRTÉK
		ABBA-MARAD ZEUSZ KEDVESE				SP. EXKIRÁLYNÉ FRISS		LE SZÁNTÓ-ESZKÖZ				PERPATVAR ...MIKLÓS (ÉPÍTÉS)		NÉPI TERÜLETM. DISZHAL
KETTŐZVE: ÉDESSÉG			1. KUNTA... (FILMHÓS)											
PANASZ SZAVA FELTÉVE			SZINTÉN BOCHANG		ÁLLÓFILM ...AD (BIZTAT)			CSEKÉLY A CSALÁN TESZI				PÁRATLAN BÁRD! ARANYOS, BAJOS	PATKÓ-DARABI HATALOM-JELZŐ	KALÁCS-BÉLI FINOM-MŰSZERÉSZ
		FOHÁSZ ATMOSZ-FÉRA (RÖV.)		ATHÉNI FOCIKLUB JOBBRA TINÓ!			VÍZIÁLLAT DALLAS-SZEREPLŐ			LÉT NUMERO (RÖV.)			PARIPA MÁK-SZEMEK!	GAUSS BASZK TER-RORSZERV.
LÁTTA AZ ESETET			CENTI-GRAMM MEGLEPE-TÉS SZAVA		RENDŐR-SZOBA SZEM. NÉV-MÁS			ANDORRA NOB-JELE SÍR				CSATAN-GOL JÁRUNK RAJTA		
AZON A HELYEN			UNATKOZIK FÉLIGI			... MAIL (LÉGI-POSTA) GIGA				RÉNIUM, URÁN EZER!			AMERIKAI CIGIMÁRKA ELAVULT	BARANYAI FALU EGYES!
KILYÉN LEVENTE	K													

Háromszéki öntözővers

Rózsavizes húsvét napját jöttem ma kívánni, nem szeretnék a lányokra nagyon sokat várni!
Ez a pár csepp jó szagos víz úgy használ a lánynak, mint a réten a gyöngyharmat a nyíló virágnak.
Olyan lesz az arcuk tőle, mint a hamvas virág, ...

(a versike befejező része a rejtvényben olvasható)

A március 22-i rejtvény megfejtése: **Különb is, ha az egyik bömből, attól úgysem lehet hallani a másikat.**

*A Gedeon Richter Románia
kellemes húsvéti ünnepeket
kíván Önnek és szeretteinek!*

GEDEON RICHTER

*Hozzon a húsvét hitet, reményt és szeretetet a szívekbe!
Baldog húsvéti ünnepeket kívánok
a Maros Megyei Tanács nevében!*

Péter Ferenc
elnök

MAROS
MEGYEI
TANÁCS

*A Rósvölgy fénye és lángja meggyitja
lelkünket, világítja élmények, nyitja szívünket
a szeretet, a hit és a megvilágításra. Szappant jellel,
elvezük a szívet, amely kényelvez minket és
ajánlkozunk szeretett szeretetünkkel!
Kellemes húsvéti ünnepeket!*

Maria Procop
Polgármester

Mirka Enche
Alpolgármester

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

**örömteli húsvétot
kíván
minden ügyfelének!**

SPITALUL CLINIC JUDEȚEAN
DE URGENȚA IAȘI

**A marosvásárhelyi Megyei Sürgősségi
Klinikai Kórház vezetősége**

**áldott húsvéti
ünnepeket kíván!**

Remény, békesség, öröm, szeretet
ragyogja be mindennapjaikat
és hozza el hitük újjászületését,
lelki jósággal, nyugalommal.

Dr. Claudiu Puiaș menedzser

**Kedves maroszentgyörgyiek,
Jézus Krisztus feltámadásának ünnepe
hozzon új reményt azoknak,
akik csüggedtek, és lelki békét azoknak,
akiknek megpróbáltatásban van részük!
Az az örömhír vigasztaljon,
hogy Jézus megváltása által nekünk is
örök életünk lehet.**

Áldott húsvétot!

Szeretettel,
Sófalvi Szabolcs polgármester,
Birtalan István alpolgármester

*„Virág nyílik ahol járok,/ ágak végén tipegek./
Tündérszárnyam nyomában már/ ott virít a kikelet.”*

**Áldott húsvétot
kíván**

**az Erdőszentgyörgyi
Polgármesteri Hivatal!**

Csibi Attila polgármester

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, GARÁZSKAPUK és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok nagy választékban. Tel. 0265/266-425, 0265/511-439, 0745-379-638. (sz.-I)

TERMOPÁN ablakokat, ajtókat gyártunk és szerelünk német REHAU profilokból. Tel. 0265/266-425, 0265/511-439, 0745-379-638. (sz.-I)

REDŐNYÖK, TERMOPÁNOK SZERELÉSE és JAVÍTÁSA. 10% kedvezmény. Tel. 0744-504-536. www.bizoo.ro/firma/scprofoservsl (60805)

A MAROSVÁSÁRHELYI REFORMÁTUS TEMETŐ teljes körű ellátást biztosít a segélyből (koporsó, szállítás, balszamoszás, temetés). Telefon: 0265/215-875, 0365/448-734, 0749-073-534. (60848)

A VILA BRAN CLUB (Törösvár, Brassó) alkalmaz tapasztalattal rendelkező: ANIMÁTORT gyermekek számára, SZAKÁCSOT, BÁROST, PINCÉRT, MOSOGATÓT és SZOBALÁNYT. Tel. 0722-268-866. (61031)

A TIMKO PÉKSÉG PÉKEKET és ELÁRUSÍTÓKAT alkalmaz. Szakmai tapasztalat nem szükséges. Szívesen betanítunk bárkit, aki szeretne csapatunk tagjává válni. Fizetés 1800 lej kézbe. Tel. 0756-128-313. (19953-I)

MUNKAERŐT alkalmazunk ELADÓI munkakörbe Marosvásárhely környékére. Dinamikus, kommunikatív, pontos, komoly, megbízható, románnyelv-tudással, illetve B kategóriás jogosítvánnyal rendelkező személyek jelentkezését várjuk. Fényképes önéletrajzukat az inghetata.ildiko@yahoo.com e-mail-címre várjuk április 16-ig. További információkért a 0758-291-244-es telefonszámon érdeklődhét hétköznapokon 10-18 óra között. (19969)

VARRÓNÓKET alkalmazunk. Érdeklődni a 0728-298-421-es telefonszámon. (19983)

TAKARÍTÓCÉG TAKARÍTÓNÓKET alkalmaz. Program: hétfőtől péntekig 7-15.30 óra között. Érdeklődni a 0728-298-421-es telefonszámon. (19983)

A DUDA TRANS KFT. alkalmaz D kategóriás hajtásával SOFŐRÖKET személyszállításra. Tel. 0747-048-444. (19962-I)

CUKRÁSZLABORBA alkalmazunk személyeket. Tel. 0745-668-883, e-mail-cím: jutkams@yahoo.com (19951-I)

A PLASMATERM RT. alkalmaz előnyös feltételek között MINŐSÉGELLENŐRZÉSBEN JÁRTAS SZEMÉLYT, TERMELÉSI VEZETŐT (MÉRNÖK), SZERSZÁMLAKATOST, LAKATOST, ESZTERGÁLYOST, MARÓST. Jelentkezés önéletrajzzal a következő e-mail-címen: barna.szilagyi@plasmaterm.ro, valamint személyesen a Bodoni (Budiului) utca 66/A szám alatt (Plasmaterm). További információ a következő telefonszámon: 0365/809-841. (19985)

A QUALITAS KFT. FÉRFI és NŐI MUNKAERŐT alkalmaz a marosvásárhelyi és a parajdi kürtöskalács-sütődjébe betanítással, állandó munkaszerződéssel. Amit kínálunk: pluszjuttatások, méltányos fizetés, jó munkakörülmények. Jelentkezni önéletrajzzal a qualitascom@yahoo.com e-mail-címen. Bővebb felvilágosítás a 0744-500-554-es telefonszámon. Legyen ön is tagja egy sikeres vállalkozásnak! (19972-I)

A THEREZIA KFT. marosvásárhelyi üzleteibe ELADÓKAT alkalmaz. Érdeklődni és jelentkezni lehet a 0749-228-435-ös telefonszámon. (sz.-I)

ALKALMAZUNK SZAKÁCSOT, SEGÉDSZAKÁCSOT, MOSOGATÓT, HÖLGY RECEPCIÓST. Szállást, étkezést, utazást biztosítunk. Tel. 0770-183-799. (19981-I)

A TORDAI ÜZLET alkalmaz ELADÓNŐT hús- és hentesárúüzletébe. Tel. 0744-681-130. (19989-I)

A TORDAI CÉG alkalmaz FIATAL SEGÉDMÉSZÁROST. Tel. 0744-644-026. (19989-I)

SOMOSTETŐ KÖRNYÉKI CSALÁDI HÁZ KERTJÉNEK a karbantartáshoz keresünk hozzáértő FIATAL NYUGDÍJAST. Érdeklődni 9-17 óra között a 0722-667-748-as telefonszámon. (sz.-I)

VILLANYSZERELÉSI ANYAGOKAT FORGALMAZÓ KFT. alkalmaz ELADÁSI ÜGYNÖKÖT és SOFŐRT. Tel. 0734-123-877. (19982-I)

TÁPGYÁRTÁSSAL, valamint SZÁRNYASTENYÉSZTÉSSEL FOGLALKOZÓ NYÁRÁDTÓI CÉG keres: RAKODÓMUNKÁST, ELÁRUSÍTÓT, RAKTÁROST, ZSÁKOLÓT, B és C kategóriás jogosítvánnyal rendelkező SOFŐRT. (Szakmai tanúsítvánnyal rendelkező sofőrök előnyben.) Tel. 0725-578-030. (sz.-I)

A BIROTECH PRES alkalmaz fiatalabb generációhoz tartozó NŐKET pénztárgépek és irodai kellékek eladására és tanácsadó tevékenységre. Elvárások: közép- vagy felsőfokú végzettség, a személyi számítógép, Office Word/Office Excel felhasználói szintű ismerete. Érdeklődni lehet a 0744-556-585-ös telefonszámon. Az önéletrajzokat a birotech@mures.rdsmai.ro e-mail-címre küldjék. Faxszám: 0265/264-072. (sz.-I)

A BIROTECH PRES alkalmaz pénztárgépek és elektronikai készülékek szervizelésére FIATALABB GENERÁCIÓHOZ TARTOZÓ SZEMÉLYEKET. ELVÁRÁSOK: közép- vagy felsőfokú végzettség, a személyi számítógép, Office Word/Office Excel felhasználói szintű ismerete. Érdeklődni lehet a 0744-556-585-ös telefonszámon. Az önéletrajzokat a birotech@mures.rdsmai.ro e-mail-címre küldjék. Faxszám: 0265/264-072. (sz.)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELADÓ a Budai negyedben jó állapotban levő 4 szoba-összkomfortos, garázsos magánlakás. Tel. 0365/408-491. (7508)

GARZONT és tömbházlakást vásárolok sürgősen. Tel. 0745-423-310. (7580)

ELADÓ családi ház Nyáradremetén: 4 szoba, konyha, kamra, fürdőszoba, mellékhelyiségek, istálló, garázs, vagy elcserélem marosvásárhelyi 2 szobás tömbházlakásra vagy garzonra. Tel. 0752-030-701. (7666)

ELADÓ emeletes ház – Bergenyé 93. szám. Tel. 0742-565-558. (7362-I)

ELADÓ ház Székesen, a 108. szám alatt. Tel. 0265/311-271, 0745-206-048. (7355)

ELADÓ családi ház Székelykálban, a 249. szám alatt: 3 szoba, konyha, 2 kamra, fürdő, melléképületekkel, 30 ár kerttel. Tel. 0754-971-303. (7544)

ELADÓ ház és 25 ár kert. Tel. 0265/261-023. (7477)

SZOBA, fürdőszoba kiadó vagy eladó a Köcsög (Ulciorului) utcában. Tel. 00-36-12582583, 00-36-30-3751108. (sz.-I)

KERESEK eladó vagy kiadó 1-2 szobás lakást. Tel. 0773-345-605. (7676)

TELKET vásárolok nyitással a Bözödtóra. Tel. 0745-423-310. (7580)

ELADÓ Nyáradmagyaroson nyaralónak is alkalmas telek 20 ár kerttel. Tel. 0749-110-968. (7576-I)

ELADÓ 14 ár házhely Sáromberkén, a főút mellett. Tel. 0720-487-644. (6719-I)

ELADÓ 1999-es kiadású 1310-es Dacia. Tel. 0754-363-638. (7536)

KONYHASZÉKEK, tölgyfa, kemping-butélia, sporttévé, 3x2 m-es szőnyeg, 20 literes új fazék, tölgyfa vitrin (falra), kávézóasztal alsó polccal, kétszemélyes kanapé eladó. Tel. 0365/800-768, 0770-321-428. (7548)

ELADÓ bejáratú tölgyfa ajtó nagyon olcsón. Érdeklődni a 0724-546-804-es telefonszámon. (7547)

ELADÓ működő malom Bonyhán (búza, kukorica). Tel. 0265/326-610. (7536)

ELADÓ gyertyánfa. Tel. 0752-576-831. (7039)

ELADÓ saját termesztésű FACELIA vetőmag, 25 lej/kg, alkudható. Tel. 0744-833-597, 0365/429-580. (7381-I)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

BÚTOROK KÉSZREMUNKÁLÁSÁVAL foglalkozó FRANCIA TÖKÉJŰ TÁRSASÁG alkalmaz LAKKOZÓT. Ajánlunk vonzó fizetést, étkezési jegyeket és ingyenes szállítást. Tel. 0748-111-797, 0748-111-796. (19997)

AUTÓMOSÓ SZEMÉLYZETET alkalmaz. Tel. 0265/223-902, 0740-393-060. (sz.-I)

MAGÁNCÉG SEGÉDMUNKÁST keres különböző munkálatokhoz. Tel. 0757-514-865. (7703-I)

Focioktatás Marosvásárhelyen!

Labdarúgás iránt érdeklődő fiúk és lányok jelentkezését várja az MSE Focisuli. Ha betöltötted az 5 évet, nálunk a helyed! Kezdők és haladók is jelentkezhetnek, új csoportok is indulnak. Az MSE a város első sportklubja, a Székelyföld Labdarúgó Akadémia marosvásárhelyi alközpontja. Az oktatás magyar nyelven folyik. Telefon: 0720-522-618, www.focisuli.ro. Kezdj el focizni még ma!

VESZEK régi festményeket, képkereket, antik bútorokat és bármilyen régiséget. Tel. 0731-309-733. (7111)

ELADÓ héjatlan tökmag és tökmagolaj. Tel. 0743-595-124, 0749-761-147. (6744)

BÚZÁT vásárolunk. Tel. 0722-356-303, 0722-396-107. (7179)

ELADÓ antik bécsi zongora, csempékályhák, kihúzható kanapék. Tel. 0746-590-768. (7608-I)

ELADÓ bor és szilvapálinka. Tel. 0265/222-267. (7642)

TÚZIFA eladó. Tel. 0758-548-501. (7638)

KEMÉNY tűzifa eladó. Tel. 0742-866-258. (7640)

KEMÉNY tűzifa eladó. Tel. 0744-159-621. (7640)

ELADÓ 52 fokos minőségi gyümölcspálinka. Ára: 30 lej/liter. Érdeklődni délelőtt 9-12 óra között a 0743-034-390-es, illetve 14-18 óra között a 0265/261-148-as telefonszámon. (7668)

VÁSÁROLOK jó állapotban levő 4 nyüstös, kézi szövőgépet és öntöttvasból kerti álló kutat. Tel. 0744-692-841. (7696)

ELADÓ másfél szobás garzon. Ára: 42.000 euró, alkudható. Tel. 0745-330-565. (7701)

MINDENFÉLE

PARKETTCSISZOLÁST vállalom. Tel. 0747-346-252. (7474-I)

JÓSOLOK kártyából és kávéból. Tel. 0742-614-602. (7081)

FUVART, BÚTORHORDÁST vállalom személyzettel. Tel. 0749-543-104. (6018-I)

AUTOMATA mosógépeket javítok. Tel. 0755-825-502. (7356)

SÍRKŐ, SÍRKERET, KRIPTA KÉSZÍTÉSÉT, betűvését vállalom az összes városi temetőben és falun is, garanciával. Tel. 0746-559-028. (7234)

HŰTŐK javítása lakásán, garancia. Tel. 0748-020-050. (7178)

TETŐSZIGETELÉS részletre, garanciával. Tel. 0740-680-648, 0722-693-866. (19988)

FÉMSZERKEZETI MUNKÁT vállalom: kapu, garázsajtó, ablakrács stb. Tel. 0744-966-747. (6901)

VÁLLALOK bármilyen bádógosmunkát, tetőjavítást és „lindabozást”. Tel. 0751-847-346. (sz.-I)

ALKALMAZUNK hegesztőket, lakatosokat. Tel. 0766-519-187. (19976-I)

SÍRKERETEKET készítünk mozaikból és gránitból előnyös áron. Nataliart Funerar Kft. Tel. 0753-924-431. (7667)

ELŐNYÖS ÁRON vállalom tetőkészítést és javítást (fémcserep, cserép) 15 év garanciával. Nyugdíjasoknak 15% kedvezmény. Tel. 0754-594-384. (7635)

MEGEMLÉKEZÉS

Hiába telt el oly sok év, hiányod még most is fáj.

Március 29-én szeretettel emlékezünk GÁL GYÖRGYRE, a szeretett férjre, édesapára, a földi életből való távozásának 25. évfordulóján. Emléked szívünkben őrizve mindig velünk vagy. Szeretünk öröködik örök álmod felett. Nyugodj békében! Szeretteid. (7542)

Fájó szívvel emlékezünk március 29-én id. BELÉNYESI ANDRÁSRA halálának 14. évfordulóján. Felesége, leánya, fia és azok családja. (mp.-I)

Soha el nem múlt fájdalommal emlékezünk MEZEI JUDITRA szül. Schmejkál, akit a halál már 18 éve elragadott tőlünk. Szívünkben örökké élni fogsz. Gyászoló szerettei. (v.-I)

Kegyelettel, soha el nem múlt fájdalommal emlékezünk drága jó szüleinkre, a mezőkölpényi születésű MAGYARI ZSUSZÁNNARA halálának 36. és édesapánkra, MAGYARI LAJOSRA halálának 9. évfordulóján. Köszönjük Istennek, hogy ők voltak a mi drága szüleink. Pihenésük legyen csendes és emléküket áldott! Gyászoló szeretteik. (7691-I)

Szeretetüket szívünkben őrizve emlékezünk id. FÜZESI IMRÉRE és neje, FÜZESI ANNÁRA haláluk évfordulóján. Leányuk, két unokájuk, Ágota és Betty családjukkal együtt. (7704)

Hiányod még most is fáj, mind-egy, hány év telt el már. A halál nem jelent feledést, ameddig élek, addig gyászolok téged. Fájó szívvel emlékezem április 3-án életem legszomorúbb napjára, amikor 9 éve, hogy felejtetetlen, drága férjem, a deményházi születésű BALOGH JÓZSEF elköltözött az élők sorából. Könnyes szemmel tekintek az égre, kérem az Istent, nyugtasson békében! Emlékét őrzi sírig tartó szeretettel gyászoló özvegye, Magdi. (7691-I)

*Számunkra Te sohasem leszel halott,
Örökké élni fogsz, mint a csillagok.
Drága jó szívét, két dolgos kezét
Áldd meg, Atyám,
S mi köszönjük, hogy ő lehetett a mi édesanyánk.*
Fájó szívvel emlékezünk március 29-én SIPOS MÁRTÁRA halálának harmadik évfordulóján. Sohasem halványul szívünkben emléke. Nyugodjon békében! Férje, lánya, veje és két unokája. (7695-I)

Mély megrendüléssel vettünk tudomást CSUTOR ÉVA, a volt Prodcomplex vállalat főpénztárosa elhunytáról. A kedves, pontos, megbízható, segítőkész munkatársat emlékeztünkben szeretettel megőrizzük.
A nagyon szeretett fiainak és a családnak vigasztalódást kívánunk. A volt „Irodisták”. (7693)

Rohan az idő, múlnak az évek, szívünkben fájón él az emléked, minden március egy fájdalmas búcsúzásra emlékeztet.
Fájó szívvel emlékezünk március 29-én KISS JÓZSEFRE halálának 8. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szeretted. (7702)

RÉSZVÉNYILVÁNÍTÁS

Őszinte részvétünk a családnak KARMAZSIN MATILD FÓRUM-beli társunk és barátónk elvesztésében. Nyugodjon békében! A Maros megyei Női Fórum. (7672)

Fontos!

Hétfő, április 2.

– a helyi adók és illetékek befizetési határideje

Marosvásárhely Polgármesteri Hivatala tájékoztatja az adófizető magán- és jogi személyeket a következőkről:

Tekintettel arra, hogy a befizetési határidő, 2018. március 31. szabadnapra esik, a határidőt a következő munkanapig meghosszabbítják. Eszerint április 2., hétfő az utolsó nap, amikor a marosvásárhelyiek 10%-os kedvezményt kaphatnak, ha teljes mértékben kifizetik az idei évi helyi adókat és illetékeket. Ezután havonta vagy hónapprésre 1%-os késedelmi kamatot számolnak.

Emlékeztetünk továbbá arra is, hogy az ingatlanok értékelő (felmérő) jelentését április 2-ig, hétfőig kell benyújtani.

A helyi adókat és illetékeket készpénzzel és bankkártyával is ki lehet fizetni a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal adóosztályának ügyfélszolgálatánál, magánszemélyek a Tudor lakónegyedbeni irodában is kifizethetik, valamint a ghiseul.ro portálon keresztül elektronikus pénzáttalalással.

A jogi személyek a hivatal honlapján, a www.tirgumures.ro internetes elérhetőségen a Globalpay applikáció segítségével megtekinthetik az adóügyi nyilvántartásban szereplő befizetési kötelezettségeiket, valamint bankkártyával történő elektronikus kifizetésre is lehetőség nyílik. Mindehhez előzetesen belépési jelszót kell igényelniük.

A helyi adókra és illetékekre vonatkozó összes formanyomtatvány, a szükséges okiratok, valamint a kifizetési kötelezettségeknek megfelelő IBAN-kódok (bankszámla-azonosítók) megtalálhatók intézményünk www.tirgumures.ro honlapján, az Adók és illetékek részénél.

A köz-, bel- és külkapcsolati osztály

Közlemény

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatallal kötött 2011. szeptember 13-i 313-as concessziós szerződés alapján a Coral Impex Kft. felhívja a lakosság figyelmét, hogy március 28. – április 5. között Marosvásárhelyen, a tulajdonosi társulásoknál rágcsálóirtásra, rovarirtásra kerül sor.

A felhasználandó szer hatóanyaga rágcsálóirtáshoz a Facorat pasta, rovarirtáshoz a Freedom 11 Micro E és a Dimilin 25, az Egészségügyi Minisztérium által engedélyezett, mérgezés szempontjából ártalmatlan (Xn) és irritáló (Xi) minőségű. Baleset esetén mielőbb jelentkezzenek a Megyei Kórház sürgősségi osztályán. Kérjük, fokozottan figyeljenek oda a gyerekekre és a háziállatokra.

Az esetleges nézeteltérések elkerülése végett emlékeztetjük az érdekelteket, hogy a Coral Impex Kft. az egyetlen engedélyezett társaság, amely rágcsáló-, rovarirtást és fertőtlenítést végezhet Marosvásárhelyen közterületen, lakótársulásoknál, magánháznál és gazdasági egységeknél egyaránt.

Javítási munkálatok Marosvásárhelyen

A napokban többfelé zajlanak felújítási, javítási munkálatok Marosvásárhelyen. Ezek a következők: közúti és útjelzésjavítások, maratási, hengerlési munkálatok és előkészítés aszfaltozásra a Mărășești téren, az Arató utcában, a Segesvári úton; ároktömítési munkálatok – betonozás és előkészítés aszfaltozásra – a Călărașilor/Lovasság utcában; csatornák áása az optikai szálak és a közvilágítási huzalok számára a Margaréta és a Gát utcában; járdafelújítási munkálatok – bontás, szegélyezés – az 1848. úton és a Bükkös utcában; maratási munkák a Romulus Guga, a Miorița és a Hattyú (Rovinari, volt Ady negyed környéke) utcában. Megjegyezzük, hogy hasonló munkálatokra adott esetben a város más részein is sor kerül, az időjárási viszonyok függvényében. A munkálatokat az Astor Com, az Energoplus, az Insta Grup és a Citadin Prest vállalatok végzik, a városi költségvetésből.

A köz-, bel- és külkapcsolati osztály

Közpénzügyi Minisztérium
Adó- és Pénzügyi Hivatal
Brassó Megyei Regionális Közpénzügyi Főigazgatóság
Maros Megyei Közpénzügyi Hivatal
Szászrégeni Adó- és Pénzügyi Osztály
Kényszervégrehajtó iroda
545300 Szászrégen, Petru Maior utca 33. szám
tel: 0265/512-592, fax: 0265/512-591

Eladási közlemény

Az adóügyi eljárási törvénykönyvre vonatkozó 2015. évi 207-es törvény 250. cikkelyének (2) bekezdése értelmében nyilvános árverésen értékesítik az alábbi adós ingó javait:

HRISCA AGRO KFT., CUI 18638487, Marosfalu község, Lóvér falu 235. szám, Maros megye, a végrehajtási dosszié száma: Marosfalu 51
Az árverésre április 17-én 11 órakor kerül sor a szászrégeni székhelyen – Petru Maior utca 33. szám – a Marosfalu 51. számú végrehajtási dosszié alapján.

Az eladásra szánt javak:

- az állattenyésztő eurofarm épülete: 471,25 négyzetméter beépített felületű modern istálló és egymás mellett három, összesen 5.700 négyzetméteres kültelek Görgénysoáknán (Görgényoroszfalu község), kikiáltási ár 108.808 lej;
- háromállásos fejőberendezés, Aquarius Polanes 80-as típus, nem működő, kikiáltási ár 6.581 lej

A kikiáltási ár a becsült érték 50%-át képezi (harmadik árverés), amihez hozzáadódik a héra. A javak nincsenek megterhelve.

Felkérjük mindazokat, akik valamilyen címen jogot formálnak a fenti javakra, hogy értesítsék erről a végrehajtót az árverés napja előtt.

Akik érdekeltek a vásárlásban, jelenjenek meg az árverésen a megszabott helyen és időben, és legkésőbb egy nappal az árverést megelőzően nyújtsák be a következő iratokat: vásárlási ajánlatukat, a kikiáltási ár 10%-át kitevő részvételi díj kifizetését igazoló iratot – a pénzt a Szászrégeni Kincstárba az IBAN RO13TREZ4775067XXX004060 számlára kell átutalni, adószám 4322637; az ajánlattevőt képviselő személy meghatalmazását, romániai jogi személyek a Cégbíróság által kibocsátott bejegyzési okirat másolatát, külföldi jogi személyek a bejegyzési okirat román nyelvű fordítását, romániai magánszemélyek a személyazonosságát igazoló iratot, saját felelősségre tett nyilatkozatot, hogy nem közvetítők, ahhoz, hogy a megszabott helyen és időben részt vehessenek az árverésen.

Bővebb felvilágosítás a Szászrégeni Adó- és Pénzügyi Osztályon, a Petru Maior utca 33. szám alatt vagy a 0265/512-592-es telefonszámon.

Jelen hirdetés kifüggesztésének időpontja: 2018. március 29.

Zogorean Florin hivatalvezető

Marosvásárhely Polgármesteri Hivatala

versenyvizsgát szervez a következő

üres állások betöltésére az üvegházakat, parkokat és zöldövezeteket kezelő szakigazgatóságra

Az üres állások betöltéséhez a pályázóknak teljesíteniük kell a módosított és kiegészített 2011. évi 286-os számú kormányhatározatban jóváhagyott keretszabályozás 3-as cikkelyében előírt feltételeket.

– egy irodavezetői állás – a tájrendezési és zöldövezet-felügyelő irodába

Sajátos feltételek:

- oklevél szerzettel zárt felsőfokú tanulmányok a mérnöki tudományok területén – kertészeti szakirány
- B kategóriás gépkocsivezetői jogosítvány
- 5 év szakmai régiség

– egy szakfelügyelői állás – a csemetenevelési szakrészlegre

- oklevél szerzettel zárt felsőfokú tanulmányok a mérnöki tudományok területén – mezőgazdasági/élelmiszeripari termékek szakirány
- 5 év szakmai régiség

– egy szakfelügyelői állás – az erdőgazdálkodási és zöldövezet-kezelési szakrészlegre

- oklevél szerzettel zárt felsőfokú tanulmányok a műszaki tudományok területén – villamosság, elektronika szakirány
- B kategóriás gépkocsivezetői jogosítvány
- 5 év szakmai régiség

– egy szakfelügyelői állás – a karbantartási és szállítási szakrészlegre

- oklevél szerzettel zárt felsőfokú tanulmányok a közigazgatási tudományok területén
- munkaegészség-védelmi és -biztonsági képzés
- B kategóriás gépkocsivezetői jogosítvány
- 1 év szakmai régiség

– egy munkás állás – a lakónegyedi zöldövezeteket kezelő szakrészlegre

- középfokú tanulmányok (érettségi oklevél) erdőszet szakterületen
- B kategóriás gépkocsivezetői jogosítvány
- 5 év szakmai régiség

A versenyvizsgát a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal székhelyén (Győzelem tér 3. szám)/az üvegházakat, parkokat és zöldövezeteket kezelő szakigazgatóság székhelyén (Prut utca 24. szám) szervezik, és magába foglal:

- írásbeli/gyakorlati vizsgát
- állásinterjút

A versenynaptár:

- 2018. április 16., 12 óra – a jelentkezési iratcsomók benyújtási határideje
- 2018. április 23., 10 óra – írásbeli/gyakorlati vizsga
- 2018. április 27., 10 óra – állásinterjú

A versenyvizsgához szükséges iratok jegyzéke és a bibliográfia megtalálható az intézmény honlapján, a www.tirgumures.ro elérhetőségen.

További információk a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal (Győzelem tér 3. szám) 85-ös számú irodájában, valamint a versenybizottság titkárnál a 0265-268-330-as telefonszám 110-es mellékén igényelhetők.

Dr. Dorin Florea polgármester

Tájékoztató a magyar országgyűlési választásról

a Romániában élő magyar állampolgárok részére

I. A MAGYARORSZÁGI LAKCÍMMEL NEM RENDELKEZŐ MAGYAR

ÁLLAMPOLGÁROKNAK - amennyiben élni szeretnének szavazati jogukkal, kérniük kell a központi (választói) névjegyzékbe történő felvételüket.

A névjegyzékbe vételi – regisztrációs – kérelemnek legkésőbb 2018. március 24-én 16 óráig kell beérkeznie a Nemzeti Választási Irodához.

Aki korábban már kérte a felvételét a névjegyzékbe, annak nem kell újra regisztrálnia!

A kérelem előterjeszhető elektronikusan a www.valasztas.hu weboldalon, megküldhető postai úton (Nemzeti Választási Iroda, Budapest 1854, Magyarország). A nyomtatvány kitöltéséhez segítség kérhető Magyarország romániai külképviseletein (Csíkszereda, Kolozsvár, Bukarest) is.

A magyarországi lakcímmel nem rendelkező magyar állampolgárok a névjegyzékbe vételt követően levélben szavazhatnak. A választópolgárnak a névjegyzékbe vételi kérelemben kell nyilatkoznia arról, hogy hová kéri a szavazási levélcsomag kézbesítését. A szavazási levélcsomag kézbesítése kérhető saját postacímre, Magyarország romániai külképviseleteire (Csíkszereda, Kolozsvár, Bukarest), vagy Magyarországon a kijelölt települések polgármesteri hivatalában működő helyi választási irodába.

A szavazási levélcsomag kizárólag a választópolgár által a névjegyzékbe vételi kérelemben előzetesen kiválasztott módon vehető át:

személyesen	a kérelemben megjelölt magyar külképviseleten (Csíkszereda, Kolozsvár)	március 26. és április 7. között munkanapokon, továbbá március 30-án (nagy-pénteken), valamint március 31-én (szombaton) és április 7-én (szombaton): 6.00-tól 22.00 óráig, április 6-án 6.00-tól 24.00 óráig
személyesen	kérelemben megadott - erre kijelölt - magyarországi településen, a polgármesteri hivatalban működő helyi választási irodában	március 26. és április 6. között munkanapokon ügyfélfogadási időben
saját postacímre	ez esetben a Nemzeti Választási Iroda postai úton küldi meg a szavazási levélcsomagot a kérelemben megjelölt címre	

A szavazási levélcsomag személyes átvétele során a választópolgár személyazonosságát érvényes magyar, vagy román személyazonosító igazolvánnyal, útlevéllel vagy vezetői engedéllyel köteles igazolni. Amennyiben a román személyazonosító okmányon és az átvételi jegyzéken szereplő személyes adatok eltérnek, úgy az eltérés tisztázása érdekében további dokumentumok (lakcímkártya, honosítási okirat) bemutatása válhat szükségessé.

A szavazatot tartalmazó választóboríték leadása történhet:

Magyarország bármelyik külképviseletén	Csíkszeredában és Kolozsváron, március 26. és április 7. között munkanapokon, továbbá március 30-án (nagy-pénteken), valamint március 31-én (szombaton) és április 7-én (szombaton): 6.00-tól 22.00 óráig, április 6-án 6.00-tól 24.00 óráig.
Magyarországon az országgyűlési választókerületek székhelyein működő polgármesteri hivatalokban, valamint Magyarország bármelyik külképviseletén	április 8-án 6 és 19 óra között, a szavazás ideje alatt
postai úton a Nemzeti Választási Irodának címezve (Budapest 1855, Magyarország)	úgy, hogy a levél legkésőbb április 7-én éjjelig beérkezzen a Nemzeti Választási Irodához

II. A MAGYARORSZÁGI LAKCÍMMEL RENDELKEZŐ MAGYAR ÁLLAMPOLGÁROK

személyesen szavazhatnak a magyarországi lakóhelyük szerint kijelölt szavazóköri körben.

Ha a szavazás napján külföldön tartózkodna, és Magyarország valamelyik külképviseletén szeretnének szavazni, legkésőbb 2018. március 31-én 16 óráig kérniük kell a külképviseleti névjegyzékbe vételt a www.valasztas.hu oldalon keresztül. A magyarországi lakcímmel rendelkező választópolgárok, akik jelentkeztek a külképviseleti szavazásra, a kiválasztott külképviseleten 2018. április 8-án, vasárnap (6 és 19 óra között) adhatják le szavazatukat kizárólag személyesen, a külképviseleten kijelölt szavazóhelyiségben. A szavazás feltétele, hogy személyazonosságukat igazolják a következő, magyar hatóság által kiállított érvényes igazolványok valamelyikének bemutatásával: személyazonosító igazolvány, útlevél vagy vezetői engedély.